

Research Paper

A sociological analysis of women's desire for sexual cosmetic surgery: An examination of social and cultural factors

Reyhaneh Najjaran¹, Majid Fouladiyan^{2*}, Toktam Namayandeh Joorabchi³

Received: Sep. 5, 2025; Accepted: Dec. 26, 2026

ABSTRACT

In recent years, sexual cosmetic surgeries have become a growing trend among Iranian women. This study aims to investigate the social and cultural factors influencing women's desire to undergo such surgeries in Iran and Mashhad. Using a qualitative method and grounded theory, semi-structured interviews were conducted with 26 women who had undergone these types of surgeries. The findings indicate that various factors such as family experiences, social comparison, the influence of reference groups (husbands, doctors, and friends), and media play a role in women's decision-making to undergo these surgeries. Secondary family experiences and experiences related to marital relationships are the primary contexts that create a sense of emptiness in sexual relationships. Women's comparisons with others, especially with idealized images presented in the media, lead to reduced self-confidence and an increased desire for cosmetic surgery. Physicians, as reference groups, also play a significant role in these decisions, particularly through marketing and the use of advertisements in virtual spaces. Finally, the positive outcomes of sexual cosmetic surgeries include improved sexual relationship quality, increased marital satisfaction, and enhanced women's self-confidence. Overall, this study demonstrates that sexual cosmetic surgeries in Iranian society are influenced by a wide range of social and cultural factors that affect women's decisions to undergo these procedures.

Keywords: sense of emptiness, women's sexual cosmetic surgery, sexual relationship, grounded theory

1. B.A. in Sociology, Faculty of Literature and Humanities, University of Birjand, Birjand, Iran
✉ reyhanehnajjaran@gmail.com

* Corresponding Author

2. Associate Professor, Department of Social Science, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran
✉ fouladiyan@um.ac.ir

3. Post-Doctoral, Faculty of Education, The National University of Malaysia (UKM), Malaysia
✉ t.namayande@gmail.com

INTRODUCTION

In the contemporary world, the body has become a key element in redefining individual identity, with attention to appearance and beauty emerging as a significant concern across all segments of society, regardless of gender or age. Processes such as industrialization, individualism, and modernity have heightened focus on the body, linking it closely with personal identity (Pirahari & Bidaran, 2017). Individuals employ methods such as exercise, dieting, and cosmetic surgeries to enhance their appearance and fulfill psychological and social needs related to beauty (Norouzi Shadehi et al., 2019; Pirahari & Bidaran, 2017). From a sociological perspective, the body is shaped by social experiences and group norms (Giddens, 2021).

Cosmetic surgery, particularly genital cosmetic surgery, has gained widespread popularity in recent years. These procedures, increasingly pursued for aesthetic reasons, are seen as a means to improve appearance, boost self-esteem, enhance sexual satisfaction, and achieve rejuvenation (Braun, 2010; Goodman, 2009). Reports indicate that female genital cosmetic surgeries, such as labiaplasty, have experienced a 53% growth rate, making them the fastest-growing category of cosmetic surgeries (Chappell et al., 2021). Iran is recognized as one of the leading countries in cosmetic surgery, though precise statistics on genital cosmetic procedures remain unavailable (Sasanfar et al., 2024).

PURPOSE

In recent decades, genital cosmetic surgeries have become a growing phenomenon in Iran. The significant rise in these procedures, particularly among women, reflects the influence of broad cultural and social factors that have reshaped their attitudes toward their bodies and sexual lives. Women's decisions to undergo these surgeries are not merely individual choices but are shaped by social interactions and cultural standards. Therefore, a sociological examination of this phenomenon is essential. This study aims to explore the social and cultural factors influencing Iranian women's inclination toward genital cosmetic surgeries. It seeks to analyze the roles of social comparison, reference groups (spouses, physicians, and peers), media-promoted beauty standards, and secondary family experiences in shaping this inclination. Additionally, the study investigates the impact of socioeconomic conditions on women's decision-making and elucidates the social and psychological consequences of these surgeries on their daily lives.

METHODOLOGY

This research employs a qualitative approach using grounded theory. Data were collected through semi-structured interviews with 26 women who have undergone genital cosmetic surgeries. Snowball sampling was used for recruitment, and data

were analyzed using MAXQDA 2018. The study utilized open, axial, and selective coding to identify meaningful patterns in women's motivations for these procedures.

FINDINGS

The findings reveal that various factors influence women's decisions to undergo genital cosmetic surgeries. These factors are categorized into contextual, causal, and intervening conditions, each explained in detail below.

Contextual Conditions

Experiences within the family—such as preserving marriage, addressing sexual dissatisfaction, and explicit or implicit spousal encouragement—play a pivotal role. The prioritization of sexual relationships, especially in the face of infidelity, along with socioeconomic challenges and the subordinate role of homemaking, lead women to perceive body modification as a strategy to enhance their status and marital stability.

Causal Conditions

Social comparison emerges as a central driver at multiple levels: with spouses' previous partners, with idealized images in pornography and media, and with women's own pre-pregnancy bodies. These comparisons undermine self-esteem and generate dissatisfaction with genital appearance. Reference groups—including spouses, physicians, and peers—reinforce such concerns by expressing dissatisfaction, offering direct recommendations, or sharing personal surgical experiences. Pregnancy and childbirth further accentuate physical and sexual changes, motivating women to seek surgery to restore their former state or improve marital intimacy. Unmarried women also pursue these procedures due to negative past sexual experiences, anticipated judgment by future partners, and media-driven beauty ideals.

Intervening Conditions

Media and social networks actively promote aesthetic standards and normalize surgical modification through images, advertisements, and influencers. The accessibility and lower costs of private clinics, along with physicians' marketing strategies (e.g., "return to maidenhood," "enhanced sexual pleasure"), increase demand. At the same time, financial barriers persist; however, discounts or free procedures offered by physicians to certain clients contribute to a wider uptake.

CONCLUSION

This study highlights the significant role of social and cultural factors in Iranian women's inclination toward genital cosmetic surgeries. Cultural beauty standards and

Iranian Cultural Research

Abstract

media influences, including advertisements and idealized body images, heavily shape these desires. Drawing on cognitive dissonance and cultivation theories, the study shows how physicians reinforce feelings of inadequacy by emphasizing perceived genital flaws, creating a cycle of demand for these surgeries. Individual differences theory further explains how the intensity of this dissonance varies based on women's social positions and influences from spouses, family, or media comparisons.

Media dependency also plays a crucial role. Women rely on media for information about beauty and genital surgeries, making them susceptible to advertising by specialists aimed at creating cognitive dissonance and encouraging surgery. This dependency positions media as a key factor in shaping women's attitudes and decisions.

From Pierre Bourdieu's theory of male domination, the female body is viewed as an object for reproducing male dominance and acquiring cultural or sexual capital. Women's pursuit of genital cosmetic surgeries reflects their attempt to conform to male-centric aesthetic standards embedded in social institutions like family and media. These behaviors are not only responses to external pressures but also result from the internalization of these standards at the subconscious social level, contributing to the reproduction of dominant structures.

Using grounded theory and in-depth interviews, this research provides a deeper understanding of women's experiences and attitudes toward genital cosmetic surgeries. However, limitations such as a small sample size and snowball sampling reduce the generalizability of the findings. Ultimately, the study emphasizes the need for cultural and social policies to reduce aesthetic pressures and raise awareness about the psychological and social consequences of these surgeries. It also recommends further research with larger and more diverse samples to gain a comprehensive understanding of this phenomenon in Iranian society.

NOVELTY

This research is innovative in several dimensions:

Sociological Examination of a Medical Phenomenon: Unlike previous studies focusing on the medical aspects of genital cosmetic surgeries, this research analyzes their social and cultural impacts.

Focus on the Lived Experiences of Iranian Women: The study specifically explores Iranian women's experiences through qualitative interviews, uncovering their motivations and reasons for undergoing these procedures.

Analysis of the Role of Media and Medical Marketing: A key finding is the significant influence of media and physicians in encouraging women to pursue these surgeries.

Social and Scientific Applications: The study can assist health and media policymakers in raising public awareness and managing medical advertisements in digital spaces.

CONFLICT OF INTEREST

No conflict of interest declared by the authors.

FUNDING

This Article received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Iranian Cultural Research

Abstract

BIBLIOGRAPHY

- Inatloo, M. (2016). *Reconstruction of the body the sociology of body managment style of youths*. Tehran, Iran: Jame'ešenasan Publishing.
- Ayoubi, H. (2021). *Be Ta'm Farhang*. Tehran, Iran: Saless Publishing.
- Baran, A. J., & Davis, D. K. (2017). *Mass communication theory : foundations, ferment, and future* (T. Namayandeh Jourabchi, Trans.). Mashhad, Iran: Marandiz Publications.
- Bagheri-Zanjani-Asl Monfared, L., Farshbaf-Mani Safat, F., Ebrahimi, L., & Khademi, A. (2024). Identifying Factors of Life Expectancy in Women After Divorce: A Qualitative Study. *Health Promotion Management*, 13(3), 31-47.
- Bourdieu, P. (2021). *Masculine Domination* (M. Naseri-Rad, Trans.). Tehran, Iran: Agah Publishing.
- Piraheri, N., & Bidaran, S. (2017). Social Factors Affecting Women's Tendency Towards Cosmetic Surgery. *Women and Society*, 8(32), 229-246.
- Jadidiyan, A., & Bahmeram, M. (2016). The Effect of Cognitive-Behavioral Training on Sexual Schemas of Married Women in Hamadan City. *Journal of Psychological Studies and Educational Sciences*, 5(2), 15-37.
- Hosseini, S. H., & Afrasiabi, H. (2023). Market-seeking in cosmetic surgeries: The lived experience of women in beauty clinics. *Social Welfare Quarterly*, 23(91), 281-323.
- Dahrendorf, R. (2004). *Homo Sociologicus* (G. Khadivi, Trans.). Tehran, Iran: Agah publishing.
- Rastgar Khaled, A., & Kaveh, M. (2013). Women and the beauty project (a study of the subjective meanings of cosmetic surgery). *Women in Development and Politics*, 11(4), 453-478.
- Shoaae, S., & Niazi, M. (2016). A meta-analysis of the relationship between cultural capital and body management. *Journal of Iran Cultural Research*, 9(1), 61-81. doi: 10.22035/ijcr.2016.300
- Saboohi Gholkar, Z., & Afrasiabi, H. (2024). Narratives of the decision to divorce among men who initiate divorce. *Strategic Research on Social Issues*, 13(2), 1-22.
- Talebi Dalir, M. (2023). Meta-analysis of psychological and social factors affecting the tendency towards cosmetic surgery in Iran. *Women's and Family Cultural-Educational Quarterly*, 18(63), 49-82.
- Zarif Moradian, Nasrein; and Zanjanizadeh, Homa (2015). Qualitative study of women's decisions regarding cosmetic surgeries (with grounded theory approach). *Social problems of Iran*, 7(1), 179-202. doi: 10.22059/ijsp.2016.60200

- Enayat, H., & AnbaryRoozbahany, M. (2018). The study of pshycho-social factors related to women tendency to cosmetic surgeries (a case study: The women population aged 15-50 of Shiraz). *Alborz University Medical Journal*, 7(1), 24-34.
- Fouladiyan, M., Baradran Kashani, Z., & Diyari, M. (2020). Sociological analysis of the processes of extramarital relationships (Case study: Men and women seeking divorce in Mashhad). *Social Studies and Research in Iran*, 10(1), 1-37.
- Giddens, A. (2021). *Sociology* (H. Chavoshian, Trans.). Tehran, Iran: Ney Publishing.
- Mohseni, M. (2009). *Medical Sociology*. Tehran, Iran: Tahoori Publications.
- Mir Hashemi, Z. (2023). Consequence analysis of homemaking compensation and its role in policy-making and strengthening family and population growth. *Women in Development and Politics*, 22(3), 823-842.
- Norouzi Shadhei, H., Maleki Pirbazari, M., & Salehi, S. (2019). The role of cyberspace in the spread of cosmetic surgeries among women. *Cultural Psychology*, 3(2), 156-170.
- Alahveriani, K., Rajaie, H., Shakeri, Z., & Lohrasbi, A. (2010). Studying the relationship between sexual disorder and marriage satisfaction in those suffering from depression. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 1672-1675. doi: 10.1016/j.sbspro.2010.07.343
- Alavi-Arjas, F., Nahidi, F., Simbar, M., Majd, H. A., & Rastegar, F. (2024). The role of sexual partner in women's seeking for labiaplasty: a systematic review and meta-analysis. *The Journal of Sexual Medicine*, 21(10), 844-852. doi: 10.1093/jsxmed/qdae091
- Al-Jumah, M. M., Al-Wailiy, S. K., & Al-Badr, A. (2021). Satisfaction survey of women after cosmetic genital procedures: a cross-sectional study from Saudi Arabia. *Aesthetic Surgery Journal Open Forum*, 3 (1), 1-9. doi: 10.1093/asjof/ojaa048
- Almadori, A., Palmieri, S., Coho, C., Evans, C., Elneil, S., & Albert, J. (2024). Reconstructive surgery for women with female genital mutilation: A scoping review. *BJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology*, 131(12), 1604-1619 . doi: 10.1111/1471-0528.17886
- Alrashed, H., Alsultan, N. H., AlQahtani, M. H., Bahakeem, R. F., Alharbi, D., Alabdullatif, N., ... & Hassan, A. M. (2023). Women's Knowledge, Attitudes, and Practice About Female Genital Cosmetic Surgery: A Cross-Sectional Study in Saudi Arabia. *Cureus*, 15(11), 1-14. doi: 10.7759/cureus.49201
- Ashkinazi, M., Wagner, S. A., Cunningham, K., & Mattson, R. E. (2024). Body image satisfaction and body-related partner commentary link to marital quality through sexual frequency and satisfaction: A path model. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 13(1), 31-49. doi: 10.1037/cfp0000216

Iranian Cultural Research

Abstract

- Atari, M., Barbaro, N., Sela, Y., Shackelford, T. K., & Chegeni, R. (2017). Consideration of cosmetic surgery as part of women's benefit-provisioning mate retention strategy. *Frontiers In Psychology*, 8(13), 89. doi: 10.3389/fpsyg.2017.01389
- Azimi, S., Andonova, Y., & Schewe, C. (2022). Closer together or further apart? Values of hero generations Y and Z during crisis. *Young Consumers*, 23(2), 179-196 .doi: 10.1108/YC-03-2021-1300
- Barbara, G., Facchin, F., Meschia, M., & Vercellini, P. (2015). "The first cut is the deepest": a psychological, sexological and gynecological perspective on female genital cosmetic surgery. *Acta Obstetricia Et Gynecologica Scandinavica*, 94(9), 915-920. doi: 10.1111/aogs.12660
- Barnard, E., Gillam, L., Grover, S., & Guillemin, M. (2023). Understanding adolescent girls' and young women's health-seeking for female genital cosmetic surgery: How can clinicians help their patients? *Journal of Paediatrics and Child Health*, 59(1), 95-99 . doi: 10.1111/jpc.16248
- Braun, V. (2010). Female genital cosmetic surgery: a critical review of current knowledge and contemporary debates. *Journal of Women's Health*, 19(7), 1393-1407 . doi: 10.1089/jwh.2009.1728
- Callaghan, G. M., Lopez, A., Wong, L., Northcross, J., & Anderson, K. R. (2011). Predicting consideration of cosmetic surgery in a college population: A continuum of body image disturbance and the importance of coping strategies. *Body Image*, 8(3), 267-274 . doi: 10.1016/j.bodyim.2011.04.002
- Chappell, A. G., Sasson, D. C., Soriano, A. J., Jordan, S. W., & Percec, I. (2021). Influence of self-perceived vulvar appearance on female sexual function. *Aesthetic Surgery Journal*, 41(7), 794-802 . doi: 10.1093/asj/sjab012
- Chibnall, K., McDonald, K., & Kirkman, M. (2020). Pathologising diversity: medical websites offering female genital cosmetic surgery in Australia. *Culture, Health & Sexuality*, 22(1), 64-80 . doi: 10.1080/13691058.2019.1574029
- Corbin, J., & Strauss, A. (2014). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Sage publications .
- Eftekhar, T., Hajibabaei, M., Veisi, F., Ghanbari, Z., & Montazeri, A. (2021). Body image, sexual function, and sexual satisfaction among couples before and after gynecologic cosmetic surgery. *Journal of Family & Reproductive Health*, 15(4), 252 . doi: 10.18502/jfrh.v15i4.7892
- Fernando, A. N., Mehta, Y., Hamori, C., Oates, J., & Sharp, G. (2024). Patient perspectives on intimate relationship outcomes after labiaplasty: a preliminary qualitative analysis. *Aesthetic Surgery Journal*, 44(6), 641-646. doi: 10.7759/cureus.65626

- Fischer, N., & Træen, B. (2022). A seemingly paradoxical relationship between masturbation frequency and sexual satisfaction. *Archives of Sexual Behavior*, 51(6), 3151-3167 . doi: 10.1007/s10508-022-02305-8
- Garcia, B., Scheib, S., Hallner, B., Thompson, N., Schiavo, J., & Peacock, L. (2020). Cosmetic gynecology—a systematic review and call for standardized outcome measures. *International Urogynecology Journal*, 31, 1979-1995. doi: 10.1007/s00192-020-04294-5
- Goodman, M. P. (2009). Female cosmetic genital surgery. *Obstetrics & Gynecology*, 113(1), 154-159 . doi: 10.1097/AOG.0b013e318190c0ea
- Goodman, M. P., Placik, O. J., Matlock, D. L., Simopoulos, A. F., Dalton, T. A., Veale, D., & Hardwick-Smith, S. (2016). Evaluation of body image and sexual satisfaction in women undergoing female genital plastic/cosmetic surgery. *Aesthetic Surgery Journal*, 36(9), 1048-1057 . doi: 10.1093/asj/sjw061
- Gourlay, K. (2024). Talking with Friends About Sex, and Why We Don't. *Sexuality & Culture*, 28(1), 293-313. doi: 10.1007/s12119-023-10116-9
- Griffiths, A., Watermeyer, S., Sidhu, K., Amso, N. N., & Nix, B. (2006). Female genital tract morbidity and sexual function following vaginal delivery or lower segment caesarean section. *Journal Of Obstetrics and Gynaecology*, 26(7), 645-649 .doi: 10.1080/01443610600903701
- Hassannezhad, K., Asadzadeh, F., Iranpour, S., Rabiepoor, S., & Akhavan Akbari, P. (2024). The comparison of sexual function in types I and II of female genital mutilation. *BMC Women's Health*, 24(1), 31 . doi: 10.1186/s12905-023-02860-9
- Holliday, R., Jones, M., & Bell, D. (2019). The work of cosmetic surgery tourism II: Health workers and patients. In *Beautyscapes* (pp. 108-126). Manchester University Press . doi: 10.7765/9781526134264.00010
- Hosseini, S. H., & Afrasiabi, H. (2024). Market-Seeking in Cosmetic Surgery: Women's Lived Experiences in Beauty Clinics. *Social Welfare Quarterly* 23(91), 279-321 . doi: 10.32598/refahj.23.91.212.5
- Hunter, J. G. (2016). Labia minora, labia majora, and clitoral hood alteration: experience-based recommendations. *Aesthetic Surgery Journal*, 36(1), 71-79 . doi: 10.1093/asj/sjv092
- Hustad, I. B., Malmqvist, K., Ivanova, E., Rück, C., & Enander, J. (2022). Does size matter? Genital self-image, genital size, pornography use and openness toward cosmetic genital surgery in 3503 Swedish men and women. *The Journal of Sexual Medicine*, 19(9), 1378-1386. doi: 10.1016/j.jsxm.2022.06.006
- Iglesia, C. B. (2012). Cosmetic gynecology and the elusive quest for the “perfect” vagina. *Obstetrics & Gynecology*, 119(6), 1083-1084. doi: 10.1097/AOG.0b013e31825833f5

Iranian Cultural Research

Abstract

- ISAPS. (2020). *Global Survey 2019: Full Report and Press Releases*. Retrieved 2024/8/3 from <https://www.isaps.org/es/discover/about-isaps/global-statistics/reports-and-press-releases/global-survey-2019-full-report-and-press-releases-english/>
- Jordal, M., Griffin, G., & Sigurjonsson, H. (2019). 'I want what every other woman has': reasons for wanting clitoral reconstructive surgery after female genital cutting—a qualitative study from Sweden. *Culture, Health & Sexuality*, 21(6), 701-716 .doi: 10.1080/13691058.2018.1510980
- Koops, T. U., Wilkinson, C., Perry, G., Wilkinson, S., & Silverio, S. A. (2021). Making the cut: mass media and the growing desire for genital cosmetic surgery by young women and girls. *Shame 4.0: Investigating an Emotion in Digital Worlds and the Fourth Industrial Revolution*, 193-212 . doi: 10.1007/978-3-030-59527-2_11
- Mowat, H., McDonald, K., Dobson, A. S., Fisher, J., & Kirkman, M. (2015). The contribution of online content to the promotion and normalisation of female genital cosmetic surgery: a systematic review of the literature. *BMC Women's Health*, 15, 1-10. doi: 10.1186/s12905-015-0271-5
- Nerini, A., Matera, C., & Stefanile, C. (2014). Psychosocial predictors in consideration of cosmetic surgery among women. *Aesthetic Plastic Surgery*, 38, 461-466 .doi: 10.1007/s00266-014-0294-6
- Nezhad, F. T., Jalali, R., Karimi, F., & Menati, L. (2023). Exploration of Women's Experiences of Sexual Function after Female Genital Cosmetic Surgery: A Phenomenological Descriptive Study. *Current Women's Health Reviews*, 19(1), 77-82 .doi: 10.2174/1573404818666220304103646
- Pascoal, P. M., Narciso, I. d. S. B., & Pereira, N. M. (2014). What is sexual satisfaction? Thematic analysis of lay people's definitions. *Journal of Sex Research*, 51(1), 22-30 . doi: 10.1080/00224499.2013.815149
- Pashaei, T., Ponnet, K., Moeni, M., Khazae-pool, M., & Majlessi, F. (2016). Daughters at risk of female genital mutilation: Examining the determinants of mothers' intentions to allow their daughters to undergo female genital mutilation. *PLoS One*, 11(3), 1-12. doi: 10.1371/journal.pone.0151630
- Pujols, Y., Meston, C. M., & Seal, B. N. (2010). The association between sexual satisfaction and body image in women. *The Journal of Sexual Medicine*, 7(2), 905-916 .doi: 10.1111/j.1743-6109.2009.01604.x
- Rahmani, A., Alahgholi, L., & Khuee, E. M. (2009). P511 How does sexual satisfaction relate to marital satisfaction among Iranians? *International Journal of Gynecology and Obstetrics*(107), S558-S559. doi: 10.1016/S0020-7292(09)62001-4

- Sabbar, S., & Habib Zadeh Khiyaban, S. (2021). AI-Driven credit risk assessment in Iranian banking. *Socio-Spatial Studies*, 5(2), 1-13. doi:10.22034/soc.2022.230201
- Safari, K., Piro, T. J., Saeed, A. A., & Hassan, W. (2022). Women's experience and perspectives toward genital cosmetic surgery: A qualitative study. PREPRINT (Version 1) available at *Research Square*. doi: 10.21203/rs.3.rs-1437100/v1
- Salehi, K., Habib Zadeh Khiyaban, S., & Sabbar, S. (2026). Artificial Intelligence and Crime Detection: A Critical Review. *Cyberspace Studies*. 10(1), 1-17. doi: 10.22059/jcss.2025.402206.1179
- Sasanfar, T., Maasoumi, R., Ataei, M., Haghani, S., & Nekoolaltak, M. (2024). Comparative Investigation of Genital Self-image and Sexual Function in Women with and Without a History of Female Genital Cosmetic Procedures: A Cross-sectional Study. *International Journal of Community Based Nursing and Midwifery*, 12(2), 121-134 . doi: 10.30476/IJCBNM.2024.101051.2399
- Sharp, G., Tiggemann, M., & Mattiske, J. (2016). Factors that influence the decision to undergo labiaplasty: media, relationships, and psychological well-being. *Aesthetic Surgery Journal*, 36(4), 469-478 . doi: 10.1093/asj/sjv270
- Sharp, G., Tiggemann, M., & Mattiske, J. (2017). A retrospective study of the psychological outcomes of labiaplasty. *Aesthetic Surgery Journal*, 37(3), 324-331 . doi: 10.1093/asj/sjw190
- Shaw, D., Allen, L., Chan, C., Kives, S., Popadiuk, C., Robertson, D., & Shapiro, J. (2022). Guideline No. 423: Female genital cosmetic surgery and procedures. *Journal of Obstetrics and Gynaecology Canada*, 4(2), 204-2014. doi: 10.1016/j.jogc.2021.11.001
- Statistics, C. S. N. D. B. (2018). Cosmetic surgery national data bank statistics. *Aesthet Surg J*, 38(03), 1-24.
- Sun, Q. (2018). Materialism, self-objectification, and capitalization of sexual attractiveness increase young Chinese women's willingness to consider cosmetic surgery. *Frontiers in Psychology*, 9, 2002 . doi: 10.3389/fpsyg.2018.02002
- Turner, B. S. (2009). The sociology of the body. *Social Theory*, 513.
- Van den Brink, F., Vollmann, M., Smeets, M. A., Hessen, D. J., & Woertman, L. (2018). Relationships between body image, sexual satisfaction, and relationship quality in romantic couples. *Journal of Family Psychology*, 32(4), 466-474 .
- Vieira-Baptista, P., Almeida, G., Bogliatto, F., Bohl, T. G., Burger, M., Cohen-Sacher, B., Gibbon, K., Goldstein, A., Heller, D., & Likes, W. (2018). International society for the study of vulvovaginal disease recommendations regarding female cosmetic genital surgery. *Journal of Lower Genital Tract Disease*, 22(4), 415-434. doi: 10.1097/LGT.0000000000000412

Iranian Cultural Research

Abstract

- Vijayan, R., Singh, P., Ahmed, F., & Mosahebi, A. (2019). Marketing, Propaganda, and the Plastic Surgeon. *Aesthetic Surgery Journal*, 39(9), NP396-NP397. doi: 10.1093/asj/sjz162
- W. H. O. (2010). *Measuring sexual health: Conceptual and practical considerations and related indicators* .
- Walker, C. E., Krumhuber, E. G., Dayan, S., & Furnham, A. (2021). Effects of social media use on desire for cosmetic surgery among young women. *Current Psychology*, 40, 3355-3364. doi: 10.1007/s12144-019-00282-1
- Wu, Y., Alleva, J. M., & Mulkens, S. (2020). Factor analysis and psychometric properties of the Chinese translation of the acceptance of cosmetic surgery scale. *Body Image*, 33, 244-256. doi: 10.1016/j.bodyim.2020.03.009
- Wu, Y., Mulkens, S., Atkinson, M. J., & Alleva, J. M. (2024). A Brief Online Cognitive Dissonance-Based Intervention to Reduce Consideration of Cosmetic Surgery and Improve Body Image Among Chinese Women. *Psychology of Women Quarterly*, 48(1), 80-92. doi: 10.1177/03616843231183946
- Yüksekol, Ö. D., Yılmaz, A. N., & İrtegin, S. (2020). A Literature review on genital self image in women and affecting factors. *International Journal of Health Services Research and Policy*, 5(3), 344-355. doi: 10.33457/ijhsrp.810985
- Zenoozian, S., Bayat, F., Soltani, A., Mirloo, M. M., & Kharaghani, R. (2024). The prevalence of sexual problems in the divorced population and the prevalence of separation in populations with sexual problems: a meta-analysis. *International Journal of Impotence Research*, 1-9. doi: 10.1038/s41443-024-00918-2
- Ziaee, T., Jannati, Y., Mobasheri, E., Taghavi, T., Abdollahi, H., Modanloo, M., & Behnampour, N. (2014). The relationship between marital and sexual satisfaction among married women employees at Golestan University of Medical Sciences, Iran. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 8(2), 44-51. PMID: PMC4105603 PMID: 25053956

مقاله پژوهشی

تحلیل جامعه‌شناختی تمایل به جراحی‌های زیبایی جنسی در زنان: بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی

ریحانه نجاران^۱، مجید فولادیان^{۲*}، نکت نماینده جورابچی^۳

دریافت: ۱۴۰۴/۰۶/۱۴؛ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۰/۰۵

چکیده

در سال‌های اخیر، گرایش به جراحی‌های زیبایی تناسلی در میان زنان، به‌ویژه در بافت‌های شهری ایران، به پدیده‌ای اجتماعی بدل شده که نیازمند واکاوی عمیق و همه‌جانبه است. پیشینه پژوهش‌های انجام‌شده، اغلب به توصیف علل فردی یا پزشکی این جراحی‌ها محدود بوده‌اند، حال آنکه در این مطالعه، تلاش شده است تا با بهره‌گیری از نظریه‌های اجتماعی این پدیده در بستر ساختارهای فرهنگی، اجتماعی و جنسیتی بررسی شود. هدف اصلی پژوهش حاضر، فهم تجارب، نگرش‌ها و انگیزه‌های زنان از انجام جراحی‌های زیبایی تناسلی می‌باشد. این تحقیق از روش‌شناسی کیفی و رویکرد نظریه داده‌بنیاد بهره برده و داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته با ۲۶ زن گردآوری شده‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد عوامل مختلفی نظیر تجربه‌های خانواده ثانویه، مقایسه اجتماعی (مقایسه زن با شرکای قبلی همسر، بازیگران پورن یا ظاهر خود در دوران قبل از بارداری)، تأثیر گروه‌های مرجع نظیر همسر، پزشک و دوستان و رسانه‌ها در تصمیم‌گیری زنان برای انجام این جراحی‌ها نقش دارند. این عوامل به همراه مسئله بارداری و دغدغه جذب جنس مخالف، منجر به ایجاد احساس خلأ در زیست جنسی روزانه می‌شوند. خانواده ثانویه و تجربه‌های مرتبط با روابط زناشویی، مهم‌ترین زمینه‌های ایجادکننده احساس خلأ در روابط جنسی هستند. همچنین نقش پزشکان به‌عنوان گروه‌های مرجع، به‌ویژه از طریق بازاریابی و استفاده از تبلیغات در فضای مجازی، تأثیر قابل توجهی در این تصمیم‌گیری‌ها دارد. این پژوهش به‌طور کلی نشان می‌دهد که جراحی‌های زیبایی جنسی در جامعه ایران، تحت تأثیر عوامل اجتماعی و فرهنگی گسترده‌ای قرار دارد که بر تصمیم زنان برای انجام این عمل‌ها تأثیر می‌گذارد.

کلیدواژه‌ها: احساس خلأ جنسی، جراحی زیبایی جنسی، رابطه جنسی، نظریه زمینه‌ای

۱. کارشناسی جامعه‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

reyhaneh.najjaran@birjand.ac.ir ✉

۲. دانشیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، دانشگاه فردوسی

مشهد، مشهد، ایران

fouladiyan@um.ac.ir ✉

* نویسنده مسئول

۳. فوق دکتری علوم ارتباطات، دانشکده ادبیات، دانشگاه ملی مالزی (UKM)، مالزی

t.namayande@gmail.com ✉

۱. مقدمه و بیان مسئله

بدن به یکی از مؤلفه‌های اساسی بازتعریف هویت افراد و از دغدغه‌های عمده انسان‌ها تبدیل شده است (شعاع و نیازی، ۱۳۹۵). تحولات ناشی از صنعتی‌شدن، فردگرایی و مدرنیته موجب افزایش توجه به بدن شده است و در این دوران، بدن با هویت و معنای خود ارتباطی تنگاتنگ یافته است (پیراهری و بیداران، ۱۳۹۶). در این راستا، افراد همواره به دنبال روش‌هایی جهت زیباسازی بدن خود هستند، تا با ایجاد تغییرات در بدن، نیازهای روانی و اجتماعی خود به زیبایی و جذابیت را برطرف کنند (نوروزی‌شاده‌ی، ملکی پیربازاری و صالحی، ۱۳۹۸؛ پیراهری و بیداران، ۱۳۹۶). همچنین از منظر جامعه‌شناسی بدن، بدن ما تحت تأثیر تجربه‌های اجتماعی، ارزش‌ها و هنجارهای گروهی که به آن تعلق داریم، قرار دارد (گیدنز، ۱۴۰۰، ۲۱۱). بنابراین روش‌هایی مانند ورزش، رژیم غذایی و جراحی زیبایی، به امری عادی در زندگی روزمره افراد، به خصوص مردم طبقه متوسط، به منظور دستیابی به زیبایی تبدیل شده است (عنایت و عنبری‌روزبانه‌ی^۱، ۲۰۱۸).

در سراسر جهان، جراحی زیبایی به‌طور گسترده‌ای مورد استقبال قرار گرفته است و اغلب زنان از این روش‌ها برای بهبود ظاهر خود یا حل مشکلات مختلف بهره می‌گیرند (جوردال، گریفین و سیگیورجانسون^۲، ۲۰۱۹؛ وو، آلو و مولکینس^۳، ۲۰۲۰؛ وو، مولکینس، اتکینسون و آلو^۴، ۲۰۲۴). این گرایش نشان‌دهنده آن است که زیبایی دیگر تنها یک ویژگی طبیعی و زیستی نیست، بلکه به یک ویژگی اکتسابی تبدیل شده است. جراحی زیبایی دیگر به‌عنوان تابو تلقی نمی‌شود، چراکه به همه اقشار جامعه سرایت کرده و حتی تبدیل به عرف شده است (رستگارخالد و کاوه، ۱۳۹۲). جراحی زیبایی شامل بازسازی واقعی بدن به منظور تولید تأثیرات اجتماعی و زیبایی‌شناختی مطلوب است (ترنر^۵، ۲۰۰۹).

1. Enayat & AnbaryRoobahany
2. Jordal, Griffin, & Sigurjonsson
3. Wu, Alleva, & Mulkens
4. Wu, Mulkens, Atkinson, & Alleva
5. Turner

یکی از انواع جراحی‌های زیبایی که طرفداران زیادی پیدا کرده، جراحی‌های جنسی است (صفری، پیرو، سعید و حسن^۱، ۲۰۲۲؛ کوپس، ویلکینسون، پری، ویلکینسون و سیلوریو^۲، ۲۰۲۱) که به دو صورت درمانی^۳ (ایگلسیا^۴، ۲۰۱۲) و زیبایی انجام می‌شود. برآوردها نشان می‌دهند که تا سال ۲۰۱۶، ۲۰۰ میلیون زن و دختر در سراسر جهان ممکن است به نوعی این جراحی‌ها را انجام داده باشند (جوردال، گریفین و سیگیورجانسون، ۲۰۱۹). جراحی‌های زیبایی جنسی که موضوع این تحقیق هستند، طیفی از روش‌ها^۵ (هالیدی، جونز و بل^۶، ۲۰۱۹؛ شاو و همکاران^۷، ۲۰۲۲) را پوشش می‌دهند که هدفشان جذاب‌تر کردن اندام تناسلی است (نژاد، جلالی، کریمی و منتی^۸، ۲۰۲۳؛ ویرا-بابتیستا و همکاران^۹، ۲۰۱۸). بسیاری از زنانی که این نوع جراحی را انجام داده‌اند، آن را به‌عنوان یک عمل زیبایی برای بهبود ظاهر یا دستیابی به مزایایی همچون افزایش عزت نفس (براون^{۱۰}، ۲۰۱۰)، بهبود عملکرد و رضایت جنسی (فیشر و ترین^{۱۱}، ۲۰۲۲) و جوان‌سازی تلقی می‌کنند (گودمن^{۱۲}، ۲۰۰۹). طبق گزارش انجمن جراحان زیبایی آمریکا در سال ۲۰۱۸، عمل‌های زیبایی اندام تناسلی زنان با رشد ۵۳ درصدی، سریع‌ترین رشد را در بین جراحی‌های زیبایی طی پنج سال گذشته به خود اختصاص داده است (چپل، ساسون، سوریانو، جردن و پرسس^{۱۳}، ۲۰۲۱). لایبپلاستی، از جمله

1. Safari, Piro, Saeed, & Hassan

2. Kooops, Wilkinson, Perry, Wilkinson, & Silverio

۳. برخی از زنان ممکن است نگرانی‌های موجهی در مورد ظاهر و عملکرد واژن خود داشته باشند که مربوط به از دست دادن تکیه‌گاه لگن یا شرایط مادرزادی است.

4. Iglesia

۵. لایبپلاستی، واژینوپلاستی، پرینورافی، کاهش سایز کلاه کلیتوریس (هودوپلاستی)، بزرگ کردن و کوچک کردن لایبیا ماژور، تزریق چربی به لایبیا ماژور، تقویت نقطه G، جوانسازی واژن. این جراحی‌ها و روش‌ها ممکن است به‌تنهایی یا ترکیبی انجام شوند.

6. Holliday, Jones, & Bell

7. Shaw et al.

8. Nezhad, Jalali, Karimi, & Menati

9. Vieira-Baptista et al.

10. Braun

11. Fischer & Træen

12. Goodman

13. Chappell, Sasson, Soriano, Jordan, & Percec

روش‌های جراحی زیبایی جنسی است (استاتستیکس^۱، ۲۰۱۸) که ۱/۳ درصد از اعمال جراحی را تشکیل می‌دهد و توسط ۵۶ درصد جراحان پلاستیک در سراسر جهان انجام می‌شود (شاو و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین پانزدهمین عمل زیبایی محبوب در بین زنان در سال ۲۰۱۹ می‌باشد (آی. اس. ای. پی. اس. ا، ۲۰۲۰). در ایران آمار دقیقی از میزان این نوع جراحی‌ها در دسترس نیست. زیرا بسیاری از موارد واژینوپلاستی، لابیپلاستی و پرینتوپلاستی در مطب‌ها و کلینیک‌های خصوصی توسط جراحان و غیرجراحان انجام می‌شود (ساسانفر، معصومی، عطایی، حقانی و نکولالتک^۲، ۲۰۲۴).

آیا انجام این نوع جراحی زیبایی، در واقع خواسته زنان است یا نوعی «ختنه در عصر جدید» است که به علت فقدان اطلاعات دقیق در مورد ظاهر طبیعی دستگاه تناسلی (شاو و همکاران، ۲۰۲۲)، خودشیءسازی (سان^۳، ۲۰۱۸)، لذت بیشتر در روابط جنسی (شارپ، تیگمن و متیسکه^۴، ۲۰۱۶)، دیدن تصاویر مختلف در فضای مجازی یا پورنوگرافی اینترنتی (المادوری و همکاران^۵، ۲۰۲۴؛ کوپس و همکاران، ۲۰۲۱) به وجود آمده است؟ در کنار تأثیر رسانه‌ها بر زنان، متخصصان زنان و زایمان نیز سود مالی زیادی را از این راه کسب می‌کنند. با توجه به این مسائل، این جراحی‌ها پیامدهای اجتماعی و روانی مختلفی را در جامعه به همراه دارند و با توجه به بکر بودن موضوع و اینکه تحقیقات کمی در این باره در ایران و به خصوص در مشهد انجام شده است، تمرکز این تحقیق به بررسی وضعیت زنان در حوزه جراحی‌های زیبایی جنسی در مشهد می‌باشد.

۲. پیشینه تجربی

به طور خاص مطالعات نشان داده‌اند که عوامل اجتماعی و درون فردی، عوامل انگیزشی مهمی هستند که منجر به جراحی زیبایی می‌شوند (کالاگان، لوپز، وونگ، نورثکراس و

1. Statistics
2. ISAPS
3. Sasanfar, Maasoumi, Ataei, Haghani, & Nekoolaltak
4. Sun
5. Sharp, Tiggemann, & Mattiske
6. Almadori et al.

اندرسون^۱، ۲۰۱۱). برخی از این عوامل مربوط به خانواده‌تأویه فرد می‌شوند. در نظر گرفتن جراحی زیبایی به‌عنوان بخشی از استراتژی حفظ همسر یا جلب رضایت از سوی زنان برای به حداقل رساندن خطر خیانت شریک زندگی یا انحلال رابطه یکی از این عوامل محسوب می‌شود که عطاری، باربارو، سلا، شکلفورد و چگنی^۲ (۲۰۱۷) و افتخار، حاجی‌بابایی، ویسی، قنبری و منتظری^۳ (۲۰۲۱) به مطالعه و بررسی آن پرداخته‌اند. علاوه بر این، به دلیل اهمیت رابطه جنسی در زندگی زناشویی، هرگونه مشکل و نارضایتی در این رابطه می‌تواند باعث احساس خلأ در زیست جنسی و روزمره و تمایل زنان به انجام جراحی زیبایی جنسی شود (پاسکوال، نارسیزو و پریرا^۴، ۲۰۱۴؛ پوجولز، مستون و سیل^۵؛ ۲۰۱۰؛ دلیو. اچ. او^۶، ۲۰۱۰). مطالعات نشان داده‌اند که رابطه جنسی مناسب (ارضاکنده و ایمن) یکی از مهمترین ابعادی است که بیشترین تأثیر را بر رضایت زناشویی دارد. بنابراین، بهبود رضایت جنسی می‌تواند رضایت زناشویی را بهبود بخشد و حتی در مواردی باعث حفظ همسر نیز شود (الله‌وریانی، رجایی، شاکری و لهراسبی^۷، ۲۰۱۰؛ چینال، مک‌دونالد و کرکمن^۸، ۲۰۲۰؛ رحمانی، الله‌قلی و خوئی^۹، ۲۰۰۹؛ ضیایی و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۴).

علاوه بر این، گرایش به انجام این عمل‌ها در بین زنان طبقه متوسط، خانه‌دار و زنانی با سطح درآمد پایین بیشتر است (اران‌پور، ربیعی‌پور و اخوان‌اکبری^{۱۱}، ۲۰۲۴). پاشایی، پونت، معینی، خزاعی‌پول و مجلسی (۲۰۱۶) نشان دادند که دختران مادران کم‌سواد که در مناطق روستایی زندگی می‌کنند و نگرش مطلوبی در مورد جراحی‌های زیبایی

1. Callaghan, Lopez, Wong, Northcross, & Anderson
2. Atari, Barbaro, Sela, Shackelford & Chegeni
3. Eftekhar, Hajibabaei, Veisi, Ghanbari & Montazeri
4. Pascoal, Narciso, & Pereira, 2014
5. Pujols, Meston, & Seal
6. WHO
7. Alahveriani, Rajaie, Shakeri, & Lohrasbi
8. Chibnall, McDonald, & Kirkman
9. Alahgholi, & Khuee
10. Ziaee et al.
11. Hassannezhad, Asadzadeh, Iranpour, Rabiepoor & Akhavan Akbari

جنسی دارند، بیشتر احتمال دارد آن را انجام دهند. از دیگر موارد تأثیرگذار در نهاد خانواده، می‌توان به شریک جنسی اشاره کرد که نگرش، انتظارات و رفتارهای آن ممکن است بر تصمیم زنان جهت مراجعه به جراحی زیبایی تأثیر بگذارد (باربارا، فاجین، مسکیا و ورسلینی^۱، ۲۰۱۵).

رسانه از دیگر مواردی است که به شیوه‌های مختلف، در گرایش و انجام جراحی زیبایی جنسی تأثیرگذار می‌باشد. در این رابطه هانتز^۲ (۲۰۱۶) در پژوهش خود بیان می‌کند زنانی که به دنبال لایبلاستی هستند، بیشتر در معرض تصاویر اندام جنسی زنان در اینترنت و تبلیغات قرار گرفته‌اند و این تصاویر را بیشتر درونی‌سازی کرده‌اند. کوپس (۲۰۲۱) معتقد است با گسترش اینترنت، زنان و دختران به‌طور مداوم در معرض توصیه‌های گفتمان‌های نابهنجار زنانه قرار می‌گیرند و به همین علت اخیراً، آگاهی زنان و دختران به این سمت رفته است که چگونه باید جذابیت زیبایی لایبای خود را «بهبود» ببخشند که منجر به محبوبیت فزاینده جراحی زیبایی اندام تناسلی زنان شده است. از جنبه‌ای دیگر، بسیاری از زنانی که نگران ظاهر اندام تناسلی خود هستند یا به دنبال جراحی می‌باشند، ابتدا اطلاعاتی را در اینترنت و فضای مجازی جست‌وجو می‌کنند. کیفیت اطلاعات ارائه شده به‌صورت آنلاین در سایت‌های مربوط به خدمات این نوع از جراحی، توسط چینال و همکاران (۲۰۲۰) بررسی شده است. آن‌ها دریافتند که سایت‌ها، تلاش زنان را برای دستیابی به زیبایی تقویت می‌کنند و ادعا دارند که جراحی زیبایی، آسایش فیزیکی، بهداشت، عزت‌نفس و روابط جنسی را بهبود می‌بخشد. البته میزان تلاش و بسایت‌ها برای متقاعدسازی زنان به انجام جراحی، متفاوت است. این موارد به همراه بازاریابی (حسینی و افراسیابی، ۱۴۰۲)، نوعی آگاهی کاذب در اذهان ایجاد می‌کنند که سبب شکل‌گیری مفهوم و الگوی خاصی از زیبایی برای زنان می‌شود. در نتیجه، مقایسه اتفاق می‌افتد و فرد در یک طیفی قرار می‌گیرد که در یک سوی آن،

1. Barbara, Facchin, Meschia, & Vercellini

2. Hunter

تصور مثبت از اندام تناسلی ایدئال ارائه شده توسط رسانه و طرف دیگر، تصور منفی از اندام تناسلی خود، دارد (نوروزی شادهی و همکاران، ۱۳۹۸).

گروه مرجع نیز یکی از عوامل تأثیرگذار در انجام جراحی زیبایی جنسی می‌باشد. گروه‌های مرجع، گروه‌هایی هستند که به‌عنوان ملاک ارزشیابی برای کردار فرد عمل می‌کنند. آن‌ها نظام مرجعی را می‌سازند که در چارچوب آن، فرد رفتار خود و دیگران را ارزیابی می‌کند (دارندورف^۱، ۱۳۸۳، ۷۲؛ به نقل از صدیق اورعی، فرزانه، باقری و محمدی، ۱۳۹۸).

۳. مبانی نظری

تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی بر سبب‌های مختلف زیست انسانی اثر می‌گذارند (صبار و حبیب‌زاده خیابان، ۲۰۲۱). رسانه‌های جمعی، شبکه‌های اجتماعی و برنامه‌های مختلف آن‌ها، تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم بر ارزش‌ها، باورها و آرمان‌های اجتماعی می‌گذارند (طالبی دلیر، ۱۴۰۲). براساس نظریه کاشت، رسانه‌ها به‌عنوان سیستم‌های پیام‌رسانی، نوعی جهان‌بینی را ایجاد می‌کنند که اگرچه ممکن است نادرست باشد، اما به واقعیت تبدیل می‌شود؛ زیرا مردم آن را واقعی می‌پندارند و مبنای قضاوت‌های خود قرار می‌دهند (باران و دیویس، ۲۰۱۷، ۴۲۱). کاشت این واقعیت‌ها، یعنی استانداردها و ایدئال‌های اندام تناسلی از طریق فضای مجازی، تبلیغات و اینترنت صورت می‌گیرد و زنان را به سمت اعمال زیبایی سوق می‌دهد. باین حال، براساس نظریه تفاوت‌های فردی، تأثیرات رسانه و شدت آن بر هر فرد متفاوت است (باران و دیویس، ۲۰۱۷، ۱۹۴). کاشت تنها به رسانه محدود نمی‌شود و رفتار و گفتار گروه مرجع نیز به دلیل اهمیت و مرجع بودن، در ذهن زنان کاشته و رفتارها و نگرش‌های بعدی را براین اساس شکل می‌دهد.

به‌علاوه، برطبق نظریه ناهماهنگی شناختی، اگر ارزش‌ها، اعتقادات و اطلاعاتی که فرد در طول زمان کسب می‌کند با یکدیگر ناسازگار باشند، او با روش‌های مختلفی تلاش می‌کند که اطلاعات و آگاهی جدید را با آگاهی‌های قبلی‌اش سازگار کند.

1. Dahrendorf

بنابراین، در صورتی که زنان آگاهی‌های جدیدی را نسبت به ظاهر اندام تناسلی خود و نوع رابطه جنسی‌شان دریافت کنند، احساس خلأ در رابطه جنسی در زیست روزمره آنها به وجود می‌آید که آنان را ملزم به برطرف کردن این ناسازگاری از طریق جراحی زیبایی، می‌کند (باران و دیویس، ۲۰۱۷، ۱۶۲).

بر اساس نظریه وابستگی به رسانه‌ها، هرچه فرد بیشتر به استفاده از رسانه‌ها برای رفع حوائج خود وابسته باشد، نقش رسانه‌ها در زندگی او پررنگ‌تر خواهد شد. زنان نیز با جست‌وجوی اطلاعات جنسی در رسانه‌های مختلف، نقش رسانه را در زندگی خود پررنگ‌تر می‌سازند و بیشتر تحت تأثیر آن قرار می‌گیرند (باران و دیویس، ۴۱۴).

از طرفی پی‌یر بوردیو^۱ (۱۹۹۰) تأکید دارد که نظم مردم‌محور، از طریق برساخت اجتماعی بدن‌های زنانه و مردانه، در قالب روابط سلطه، تثبیت شده و در بدن‌های اجتماعی و زیست‌شناختی نفوذ کرده است. او این فرایند را در بدن «نهفتگی سلطه» می‌نامد و نقش نهادهایی مانند خانواده، سنت‌ها و نظام آموزشی را در تولید و بازتولید این سلطه حیاتی می‌داند (ایوبی، ۱۴۰۰، ۱۴۱). همچنین، مدیریت بدن و سرمایه جسمانی را عامل مهمی در دستیابی به سرمایه فرهنگی، اقتصادی و جایگاه اجتماعی می‌داند که از طریق مناسبات زمانی و مکانی، توانمندی افراد را برای ایجاد تغییر در زندگی اجتماعی تعیین می‌کند (شیلینگ^۲، ۱۹۹۱، ۶۵۴ به نقل از ایناتلو، ۱۳۹۵، ۶۲).

۴. روش‌شناسی

این پژوهش از رویکرد کیفی و روش نظریه زمینه‌ای، برای بررسی تجربه‌ها و انگیزه‌های ۲۶ زن که تحت جراحی‌های زیبایی تناسلی قرار گرفته‌اند، استفاده کرده است. یکی از مزایای قابل توجه نظریه داده‌بنیاد، فراهم کردن چارچوبی سیستماتیک و دقیق از فرایندها و تکنیک‌ها برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر داده‌ها است که در نهایت منجر به توسعه یک

1. Bourdieu Pierre

2. Shilling

نظریه‌های محتوایی می‌شود و به‌طور مفهومی یک پدیده انسانی را روشن می‌سازد (کوربین و استروس^۱، ۲۰۱۴). از این رو، این روش‌شناسی می‌تواند برای ساخت یک نظریه داده‌بنیاد که شامل مجموعه‌ای از دسته‌بندی‌های مرتبط با یکدیگر است و چارچوبی جامع برای توضیح جراحی زیبایی جنسی در زنان ارائه می‌دهد، به‌کار گرفته شود.

جهت یافتن نمونه در این پژوهش، ابتدا به مطب متخصص‌های زنان و زایمان در مشهد مراجعه و سپس از روش گلوله‌برفی استفاده شد. مصاحبه‌ها به‌صورت عمیق و نیمه‌ساختاریافته انجام شد. از تمامی مصاحبه‌شوندگان برای ضبط صدا و نظرات آن‌ها و استفاده از نتایج با نام مستعار اجازه گرفته شد. با توجه به کیفی بودن تحقیق، حجم نمونه از قبل تعیین نشد بلکه در فرایند جمع‌آوری اطلاعات با رسیدن به درجه اشباع، مشخص شد (کوربین و استروس، ۲۰۱۴).

تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل محتوای متنی و نرم‌افزار MAXQDA نسخه ۲۰۱۸ انجام شد. مصاحبه‌ها به‌طور دقیق مستندسازی و مکرر بررسی شد تا پژوهشگر به درک عمیقی از داده‌ها دست یابد. واحدهای تحلیل شناسایی، دسته‌بندی و کدگذاری شدند و کدها براساس شباهت‌های معنایی و محتوایی به دسته‌ها و زیرمجموعه‌ها اختصاص یافتند. پایداری کدها از طریق آزمون و اجماع در تیم پژوهشی ارزیابی شد. برای تضمین اعتبار، پژوهشگران داده‌ها را طی یک دوره طولانی جمع‌آوری و تحلیل کرده و برای افزایش پایایی، در فرایند تدوین، کدگذاری و تحلیل، مشارکت داشتند. در نهایت، با جمع‌آوری اطلاعات از گروه‌های مختلف اجتماعی-اقتصادی، تلاش شد تا انتقال‌پذیری و تعمیم‌پذیری نتایج تحقیق تضمین شود.

سؤالات مصاحبه به‌طور مشترک و براساس پیشینه نظری و تجربی شرح داده شده تعیین شدند. به‌طور کلی سؤالات مصاحبه، افکار و احساسات شرکت‌کنندگان، عوامل اجتماعی و تسهیل‌کننده در رابطه با انگیزه‌های شخصی، تأثیر خانواده و انتظارات اجتماعی، نقش رسانه‌ها و متخصصان پزشکی بررسی شد.

جدول ۱. مشخصات مشارکت‌کنندگان

نام	سن	تحصیلات	وضعیت تأهل	سن ازدواج	سال‌های مشترک زندگی	شغل	محل زندگی	نوع عمل	سن همسر	شغل همسر	تعداد فرزند
نسترن	۴۱	لیسانس	متاهل (ازدواج دوم)	اول: ۲۱ دوم: ۴۰	اول: ۱۰ سال دوم: ۹ ماه	ماما	شهدا (میانه شهر)	لایبلاستی	۴۳	نظامی	۱
بهار	۲۶	سیکل	متاهل (ازدواج سوم)	اول: ۱۳ دوم: ۱۵ سوم: ۲۶	سوم: ۶ ماه	بازریاب پزشکی مدیریت تولید لباس‌های پزشکی	طبرسی (پایین شهر)	لایبلاستی و کولپورافی	۳۲	-	۲
ستاره	۲۹	لیسانس	مطلقه	۱۶	۷ سال	خانه‌دار	نیشابور	لایبلاستی	۳۸	کارمند	-
مریم	۴۲	دیپلم	متاهل	۱۸	۲۴ سال	خانه‌دار	-	لایبلاستی	۴۵	-	۲
سارا	۲۸	فوق دیپلم	مجرد	-	۷ سال رابطه با دوست پسر	پرستار دندانپزشک	-	لایبلاستی	-	-	-
نازنین	۳۴	سیکل	متاهل	۱۴	۲۰ سال	خانه‌دار	نیشابور	لایبلاستی	۴۰	آزاد	۱
فاطمه	۴۶	دیپلم	متاهل	۲۱	۲۵ سال	خانه‌دار	اندیشه (میانه شهر)	لایبلاستی و کولپورافی	۴۸	-	۳
الهه	۳۷	دیپلم	متاهل	۲۳	۱۴ سال	پرستار کودک	قاسم‌آباد (میانه شهر)	کولپورافی	۵۵	کارمند آستان قدس	دارای سقط
حمیده	۱۸	دیپلم	مجرد	-	-	محصل	سرافرازان (بالا شهر)	لایبلاستی	-	-	۱
سحر	۴۷	سیکل	متاهل	۱۴	۳۲ سال	ماساژور	عبادی (میانه شهر)	لایبلاستی و کولپورافی	۵۸	-	دارای سقط
سمانه	۳۷	دیپلم	متاهل	۱۸	۲۰ سال	خانه‌دار	طبس	لایبلاستی و کولپورافی	۴۱	-	-
آیناز	۲۸	دیپلم	در شرف طلاق (ازدواج دوم)	اول: ۱۵ دوم: ۲۵	اول: ۱۰ سال دوم: ۳ سال	فروشنده لباس	شهدا (میانه شهر)	لایبلاستی و کولپورافی	۴۱	-	۲/ دارای سقط
مینا	۲۹	دیپلم	متاهل	۲۳	۶ سال	خانه‌دار	توس (میانه و پایین شهر)	لایبلاستی	۳۳	کار در معدن	۳
مینا	۲۳	دیپلم	مجرد	۱۴	-	مدل / فروشنده	طلاب (پایین شهر)	لایبلاستی	-	دعانویس	۱

فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران

۱۹۴

دوره ۱۹، شماره ۲
تابستان ۱۴۰۵
پیاپی ۷۴

نام	سن	تحصیلات	وضعیت تاهل	سن ازدواج	سال‌های مشترک زندگی	شغل	محل زندگی	نوع عمل	سن همسر	شغل همسر	تعداد فرزند
لیلا	۳۱	لیسانس	متاهل	۲۱	۱۰ سال	خانه‌دار	تربت حیدریه	لایبپالاستی و کولپورافی	۳۵	بنا	۱
حنانه	۳۸	لیسانس	متاهل	۲۰	۱۸ سال	دکتر زنان	احمدآباد (بالاشهر)	لایبپالاستی	۴۲	-	-
یگانه	۳۵	دیپلم	متاهل	۲۰	۱۵ سال	منشی	طبرسی (پایین شهر)	لایبپالاستی	۳۸	کارمند بانک	۲
پریسا	۴۹	فوق دیپلم	مطلقه	۲۰	۱۸ سال	منشی	سیدرضی (بالاشهر)	کولپورافی	۴۹	آزاد (مغازه عطر فروشی)	۱
سهیلا	۳۸	دیپلم	متاهل (ازدواج دوم)	اول: ۲۲ دوم: ۳۷	اول: ۶ سال دوم: ۱ سال	خانه‌دار	جاده سیمان (حاشیه شهر)	لایبپالاستی	۳۸	تعمیرکار لوازم منزل	۱
ملیکا	۳۶	لیسانس	متاهل	۱۹	۱۷ سال	خانه‌دار	قاسم‌آباد (میان شهر)	لایبپالاستی کولپورافی	۴۶		۲
نگار	۳۲	دیپلم	متاهل	۱۵	۱۷ سال	خانه‌دار	نیشابور	لایبپالاستی کولپورافی	۴۷	پخش مواد پروتئینی	دارای سقط
هانیه	۳۵	لیسانس	متاهل	۲۰	۱۵ سال	خانه‌دار	طیس	لایبپالاستی	۴۱		-
آتنا	۲۶	لیسانس	متاهل	۲۵	۱ سال	حسابدار	کوهسنگی (بالاشهر)	لایبپالاستی	۲۵	راننده اسنپ	دارای سقط
مهسا	۳۰	فوق دیپلم	متاهل	۱۹	۱۱ سال	خانه‌دار	خیام (میان شهر)	لایبپالاستی کولپورافی تزریق چربی	۳۷	تکنسین برق	۲
هلیا	۲۶	سیکل	متاهل	۱۳	۱۳ سال	خانه‌دار	سیدی (پایین شهر)	لایبپالاستی کولپورافی	۳۴	آزاد (نمایشگاه میل)	۳
غزل	۳۸	دیپلم	متاهل	۱۳	۲۵ سال	خانه‌دار	طلاب (پایین شهر)	لایبپالاستی کولپورافی تزریق چربی	۳۹	مهندس برق (کار در معدن)	۲

۵. یافته‌ها

داده‌ها بعد از جمع‌آوری و پیاده‌سازی به وسیله نرم‌افزار MAXQDA نسخه ۲۰۱۸، کدگذاری شدند و در نهایت ده مقوله محوری و یک مقوله مرکزی به دست آمد (شکل شماره ۱). در راستای تبیین و توضیح مقوله مرکزی «نارضایتی از بدن» شرایط علی،

مداخله‌گر، زمینه‌ای، راهبردها و پیامدهای ناظر بر آن و مدل پارادایمی متشکل از موارد ذکر شده، شرح داده خواهد شد.

۵-۱. شرایط زمینه‌ای

تجربه‌های فرد در خانواده ثانویه زمینه‌هایی را فراهم می‌کنند که منجر به بروز پدیده مرکزی این مطالعه یعنی «احساس خلأ در رابطه جنسی در زیست روزمره» می‌شوند.

جدول ۲. مقولات ناظر بر شرایط زمینه‌ای

مقوله محوری	مقولات فرعی / کدگذاری باز سطح دوم
تجربه خانواده ثانویه	حفظ همسر، مشکل در رابطه جنسی، تلنگر مرد به جراحی زیبایی جنسی (با آگاهی یا بدون آگاهی از عمل)، اولویت و اهمیت رابطه جنسی، وضعیت اقتصادی-اجتماعی پایین خانواده، موقعیت خانه‌داری به‌عنوان موقعیت فرودست در ساختار خانواده

۵-۱-۱. تجربه خانواده ثانویه

امروزه رابطه جنسی در زندگی زناشویی از اهمیت بسیار زیادی نسبت به گذشته، برخوردار است. به طوری که کیفیت رابطه جنسی بر کیفیت زندگی زناشویی و روابط بین زوجین تأثیر بسیاری دارد و باعث صمیمیت بیشتر بین آن‌ها می‌شود. بنابراین، بسیاری از زنان درصدد بهبود، حفظ یا بالابردن کیفیت رابطه جنسی خود با همسرشان هستند. از طرفی، عدم تمایل به برقراری رابطه جنسی یا خیانت همسر، از جمله عواملی است که می‌تواند منجر به ایجاد احساس خلأ در روابط جنسی و عاطفی در زندگی روزمره شود. با وجود این چالش‌ها، بسیاری از زنان به دلیل شرایط مختلف از جمله ازدواج مجدد و فقدان حمایت اجتماعی از سوی خانواده و جامعه، عدم توانایی یا تمایل به جدایی از همسر و کمبود استقلال مالی و عاطفی، تمایل دارند از طریق بهبود روابط جنسی و رفع احساس خلأ، پیوند خود با همسرانشان را حفظ کنند. این شرایط می‌تواند به‌عنوان یکی از عوامل زمینه‌ای گرایش زنان به جراحی زیبایی جنسی محسوب شود.

من طلاق گرفتم و دوباره ازدواج کردم. همسر من می‌گه از رابطه جنسی باهات لذت نمی‌برم و این مسئله مشکل به وجود آورده. نمی‌تونم دوباره جدا بشم و برم خونه مامان و بابام (سهیلا، ۳۸ ساله).

شوهرم بهم خیانت می‌کرد. با خودم گفتم رابطه جنسی مون و خودم رو بهتر کنم، شاید برگرده سمت من. دوست نداشتم ازش جدا بشم (غزل، ۳۸ ساله).

دلایل مختلفی همچون بارداری، فاصله سنی زیاد بین زوجین و کمبود دانش و آگاهی نسبت به شیوه‌های ایجاد تجربه جنسی مطلوب، از جمله مواردی هستند که می‌توانند منجر به نارضایتی جنسی یا احساس خلأ شوند. به علت تأثیر بارداری یا سقط جنین در سیستم تناسلی زنان، زوجین مانند گذشته از رابطه خود لذت نمی‌برند و به مرور علاقه خود را به انجام رابطه جنسی ازدست می‌دهند. همچنین فاصله سنی زوجین نیز یکی از عوامل اثرگذار بر کیفیت رابطه جنسی می‌باشد. هرچه زوجین فاصله سنی بیشتری داشته باشند، فانتزی‌های آنان، نحوه فعالیت و رغبتشان در رابطه جنسی از یکدیگر متمایزتر می‌شود. در انتها، برخی زوجین نسبت به چگونگی انجام رابطه جنسی درست و باکیفیت، آگاهی بسیار کمی دارند و این عدم آگاهی باعث اختلال در رابطه جنسی آنان می‌شود.

به دلیل تغییرات جسمانی پس از بارداری و سقط، کیفیت رابطه جنسی کاهش یافته بود و از تجربه‌های جنسی مون احساس نارضایتی داشتیم (الهه، ۳۷ ساله).

فاصله سنی من و شوهرم زیاده، به همین خاطر فانتزی‌ها یا علائق جنسی متفاوتی هم باهم داریم. این مسئله گاهی نارضایتی جنسی به وجود میاره (سحر، ۴۷ ساله).

ما بلد نبودیم چطوری رابطه جنسی خوبی داشته باشیم. داخل مدرسه که بهمون یاد ندادن، تو جامعه هم نباید ازش خیلی حرف می‌زدیم. می‌گفتن زشته. الان تازه وضعیت بهتر شده و آگاهی هم بالاتر رفته (فاطمه، ۴۶ ساله).

برخی مردان تحت تأثیر عوامل مختلف از جمله نوع شغل، گفت‌وگو با دوستان، همکاران یا مراجعان، تماشای فیلم‌های عاشقانه یا پورنوگرافی و همچنین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و اینترنت، نسبت به ظاهر اندام تناسلی همسر خود حساسیت نشان داده‌اند. آنان این حساسیت را با طرح خواسته‌ها یا اشاره‌های مستقیم و غیرمستقیم به همسر منتقل کرده‌اند. در واکنش به چنین فشارها یا تلنگرهایی، بسیاری از زنان احساس نقص در اندام جنسی خود، نیاز به ارتقای کیفیت رابطه جنسی و ضرورت حفظ علاقه همسر را تجربه کرده و در نتیجه به دنبال تغییر یا بهبود شرایط برآمده‌اند.

شوهرم با مشاهده محتوای جنسی در فضای مجازی، ظاهر اندام جنسی من رو با زنان دیگره مقایسه کرد و ازم ایراد گرفت. این مسئله در رابطه جنسی ما تأثیر منفی گذاشت (غزل، ۳۸ ساله).

شوهرم یک روز وقتی از سرکار برگشت خونه، گفت با همکارهاش که صحبت می کرده، متوجه شده اندام تناسلی خانم ها متفاوت و همچنین برای بهتر شدن رابطه می شه عمل های زیبایی مختلفی رو انجام داد (یگانه، ۳۵ ساله).

شوهرم به واسطه شغلش، با افراد مختلفی سروکار داره. به من گفت وقتی با یکی از مراجعینش که دکتر بوده درباره رابطه جنسیمون صحبت کرده، بهش درباره لایپلاستی توضیح داده. شوهرم هم داخل اینستاگرام و اینترنت تحقیق کرده بود و بعد به من گفت با انجام عمل می تونم نقش پررنگ تری در رابطه جنسی داشته باشم (نازنین، ۳۴ ساله).

بر اساس داده های جدول شماره (۱)، بخش قابل توجهی از مصاحبه شونده ها ساکن مناطق کم برخوردار شهری یا شهرستان ها هستند و خود یا همسرانشان در مشاغل با سطح درآمد پایین فعالیت می کنند. با وجود محدودیت های اقتصادی و دغدغه های معیشتی، این افراد به جای تمرکز بر تأمین نیازهای اساسی زندگی، به ارتقای کیفیت رابطه جنسی توجه نشان داده اند. این الگو بیانگر آن است که اهمیت رابطه جنسی و رضایت مندی زناشویی حتی در میان خانواده های طبقات متوسط و پایین نیز جایگاهی برجسته پیدا کرده است.

به نظر ۷۰-۸۰ درصد زندگی زناشویی به رابطه جنسی بستگی داره، چون روی رابطه کلی بین زن و مرد هم تأثیر می داره. اگر رابطه جنسی خوب باشه و دو طرف لذت ببرن، صمیمیت و عشق بین شون هم بیشتر میشه. منم می خواستم همسرم از رابطه مون لذت ببره و صمیمیت مون بیشتر بشه (هلیا، ۲۶ ساله، ساکن محله سیدی-پایین شهر).

برخی زنان خانه دار در مقایسه با اطرافیان شاغل خود چنین احساس می کنند که به دلیل عدم اشتغال یا تأمین درآمد، از مرتبه و اعتبار پایین تری در خانواده برخوردارند. در واکنش به این موقعیت، آنان ابتدا به بدن خود و به ویژه به اندام جنسی به عنوان بخشی از زیست جنسی اهمیت داده اند و آن را ابزاری جهت جبران کمبودهای موقعیت اجتماعی خود در خانواده تلقی کرده اند. در این چارچوب، توجه به بدن و جنبه های جنسی به منزله راهبردی برای ارتقای جایگاه و افزایش ارزشمندی نزد همسر تلقی می شود.

احساس می‌کردم باید ظاهر اندام تناسلیم رو تغییر بدم و رابطه جنسی مون رو هم خودم بهتر کنم تا یک چیزی برای ارائه به همسرم داشته باشم (سمانه، ۳۷ ساله).

۵-۲. شرایط علی

مقایسه اجتماعی، وجود گروه مرجع، بارداری و جذب جنس مخالف از جمله عواملی هستند که منجر به وقوع یا گسترش پدیده مرکزی این مطالعه «احساس خلأ در رابطه جنسی در زیست روزمره» خواهد شد.

جدول ۳. مقولات ناظر بر شرایط زمینه‌ای

مقوله محوری	مقولات فرعی / کدگذاری باز سطح دوم
مقایسه اجتماعی	مقایسه زن با دیگران توسط همسر (با شریک جنسی قبلی)، و خودش (عکس‌ها، فیلم‌های پورن)، مقایسه زن با بازیگران پورن، مقایسه با ظاهر قبل از بارداری
گروه مرجع	همسر، پزشک، دوستان
بارداری	احساس تنزل در روابط با شریک عاطفی
جذب جنس مخالف	برقراری روابط ایده‌آل با شریک جنسی

۵-۲-۱. مقایسه اجتماعی

مقایسه در روابط بین زوجین، در سه حالت می‌تواند اتفاق بیفتد. برخی از مردان ازدواج قبلی یا روابط جنسی پیشین متعددی داشته‌اند. بدین ترتیب بعد از ازدواج همسر قانونی خود را با شریک‌های جنسی قبلی مقایسه، و از ظاهر و اندام تناسلی او ایراد می‌گیرند. گاهی نیز شوهر به علت تماشای فیلم‌های پورن، همسر خود را با بازیگر پورن مقایسه می‌کند.

شوهرم قبل از من، هم ازدواج کرده بود، هم با زن‌های دیگه ارتباط داشت. من رو مدام با این زن‌ها مقایسه می‌کرد و بعضی وقت‌ها می‌گفت دوست ندارم باهات رابطه داشته باشم. ظاهر اندام تناسلی تو زشته. حرف‌هاش و مقایسه‌هاش باعث شده بود از خودم بدم بیاد و به هر دری بزنم تا مشکل رو رفع کنم (آیناز، ۲۸ ساله).

شوهرم مستقیماً به من گفت که اندام تناسلیم مثل بازیگران پورن نیست و این موضوع منجر به نارضایتش در رابطه جنسی‌مون شده (ملیکا، ۳۶ ساله).

در حالت بعد، این مقایسه ممکن است توسط خود زنان اتفاق بیفتد. همان‌طور که پیشتر گفتیم، فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطاتی دگرگونی‌های مهمی در جامعه

ایجاد کرده‌اند (صالحی و دیگران، ۲۰۲۶) و محتوای متفاوتی را برای کاربران دسترس‌پذیرتر کرده است. با تماشای فیلم‌های پورن، عکس‌ها و فیلم‌های مربوط به عمل جراحی زیبایی تناسلی زنان دیگر در اینترنت و شبکه‌های اجتماعی (به‌خصوص اینستاگرام و یوتیوب) یا عکس‌های ناحیه تناسلی دوستان، زنان به مقایسه اندام خود با دیگران می‌پردازند. در نهایت پس از بارداری، برخی از زنان ظاهر اندام جنسی خود را با قبل از زایمان مقایسه می‌کنند. تمامی حالات، ناراضی‌تی و تصور منفی نسبت به ناحیه تناسلی را به دنبال داشته و باعث تأثیر بسیار بر کیفیت رابطه جنسی و در نهایت احساس خلأ در رابطه جنسی می‌شود.

تماشای محتوای پورن باعث شد احساس منفی‌ای نسبت به ظاهر بدنم پیدا کنم و این احساس در ناراضی‌تی از رابطه زناشویی تأثیر گذاشت (آتنا، ۲۶ ساله؛ حنا، ۳۸ ساله؛ سارا، ۲۸ ساله).

ناحیه تناسلیم رو با قبل از زایمانم مقایسه می‌کردم. مدام به خودم می‌گفتم کاش طبیعی زایمان نمی‌کردم که اینقدر ظاهرش بهم نریزه (هانیه، ۳۵ ساله).

۵-۲-۲. گروه مرجع

گروه‌های مرجع زنان مشارکت‌کننده در این پژوهش، در سه گروه قرار می‌گرفتند. گروه اول، همسر آنان؛ به علت رابطه نزدیک جنسی و عاطفی، گروه دوم پزشکان؛ به علت تخصص، تحصیلات و تجربه کاری و گروه سوم دوستان؛ به علت صمیمیت و به اشتراک گذاشتن تجربه زیست جنسی. به عبارتی دیگر، این افراد مرجع ارزش‌های زن و تعیین‌کننده خوب، بد، زیبا و زشت برای او هستند (صدیق‌اورعی و همکاران، ۱۳۹۸) که شدت اثرگذاری و مرجع‌بودن هریک، برای هر کدام از زنان متفاوت است. اما برخی از متخصصان زنان از طریق لحن، گفتار و رفتار خود، سوءاستفاده از موقعیت خود به‌عنوان گروه مرجع و اعتماد بیمار سعی در اثرگذاری بیشتر بر زن (نسبت به همسر و دوستان) به جهت انجام جراحی زیبایی تناسلی دارند. همچنین متخصصین زنان با منشی یا ماما جهت تأثیرگذاری و مجاب‌کردن بیمار و ترغیب او به جراحی، همکاری می‌کنند.

همسرم این اواخر بهم می گفت چرا ظاهر اندام تناسلیت اینطوری شده؟ چرا دیگه لذت نمی برم از رابطه؟ با خودم گفتم نکنه خیلی داغون شدم که شوهرم داره این حرف رو می زنه. خیلی نگران بودم و حرفاش برام هشدار بود (نازنین، ۳۴ ساله).

برای معاینه رفتم دکتر زنان. ولی وقتی من رو معاینه کردن، فقط گفتن چرا ظاهر لایبهاات اینطوره؟ خیلی لحن شون بد بود و اینقدر داد می زدن که همه مراجعین داشتن داخل اتاق رو نگاه می کردن. با خودم می گفتم ایشون دکتیره، کلی تجربه و تخصص داره. حتماً چون من خیلی فرق داشتم با بقیه، اینطوری بهم گفته. برای همین، هم خیلی احساس بدی نسبت به خودم پیدا کردم، هم دنبال این بودم که زودتر تغییرش بدم تا مشکلی در رابطه جنسی مون ایجاد نکنه (یگانه، ۳۵ ساله).

یکی از دوستانم گفت جراحی زیبایی جنسی کرد، من هم ترغیب شدم عمل کنم. انجام دادم و از وقتی عمل کردم، رابطه جنسی مون خیلی بهتر شده. کلی از تجربه های مثبتش گفت و حتی عکس ناحیه تناسلیش رو فرستاد تا مقایسه کنم. از طرفی وقتی یکی از دوستانم کاری رو انجام می ده، بقیه دوست ها هم همون کار رو انجام می دن. پس زمانی که دوستانم عمل کرد، من هم ترغیب شدم عمل کنم (مریم، ۴۲ ساله).

۳-۲-۵. بارداری

همان طور که در بخش های قبلی نیز بیان شد، بارداری و زایمان (طبیعی) بر سیستم تناسلی زنان تأثیر می گذارد و می تواند به مرور باعث عدم لذت در رابطه جنسی، مقایسه خود و تحمیل فشارهای روحی-روانی و حتی اجتماعی از سمت گروه های مرجع شود. موارد بیان شده در نهایت منجر به ایجاد احساس تنزل در روابط با شریک عاطفی می شوند، چرا که دیگر فرد مانند گذشته رابطه جنسی با کیفیت و مطلوبی را تجربه نمی کند. از این رو مورد اخیر می تواند به عنوان شرط علی پدیده این مطالعه در نظر گرفته شود.

«به خاطر بارداری، ظاهر و اندازه ناحیه جنسیم خیلی تغییر کرده بود. هم لذت نمی بردم و هیچی حس نمی کردم در رابطه جنسی مون، هم دیگه دوست نداشتم در روز یا روشنایی رابطه داشته باشیم چون نمی خواستم شوهرم زیاد ظاهرش رو ببینه» (مهسا، ۳۰ ساله).

۴-۲-۵. جذب جنس مخالف

نگرانی از نوع رابطه جنسی و کیفیت آن، تنها محدود به زنان متأهل نمی شود. برخی از دختران مجرد نیز به دلایلی همچون تجربه ناموفق در رابطه با شریک جنسی، واکنش

منفی شریک جنسی به اندام جنسی او، دیدن عکس‌های ناحیه تناسلی بازیگران پورن یا گروه همسالان و شنیدن تجربه‌های رابطه جنسی دوستان نزدیک، به دنبال داشتن رابطه‌ای لذت‌بخش‌تر و رفع احساس خلأ در رابطه جنسی خود، حتی در آینده، هستند.

«دوستام برام عکس‌های ناحیه تناسلی شون رو فرستادن. بعد دیدم چقدر با ظاهر اندام من متفاوت و نگران شدم که نکنه به مرور زمان، روی رابطه جنسیم با شریکم تأثیر بذاره» (حمیده، ۱۸ساله).

«شریک جنسی قبلی‌ام به خاطر ظاهر ناحیه تناسلیم خیلی تحقیرم کرد. نمی‌خواستم دوباره این احساس رو در آینده تجربه کنم» (مبینا، ۲۳ساله).

۳-۵. شرایط مداخله‌گر

رسانه، انجام عمل در مطب، نحوه آشنایی با عمل و دکتر زنان، بازاریابی متخصصین زنان و مسئله مالی از جمله شرایطی هستند که به نوعی شرایط علی را تقویت و بروز مقوله مرکزی را نیز محتمل‌تر می‌کنند.

جدول ۴. مقولات ناظر بر شرایط مداخله‌گر

مقوله محوری	مقولات فرعی / کدگذاری باز سطح دوم
رسانه	محتوای منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی و اینترنت، تماشای فیلم‌های غیرایرانی، تبلیغات
انجام عمل در مطب	هزینه کمتر عمل در مطب، عدم نیاز به بستری شدن، عدم نیاز به پرکردن فرم و ثبت سیستمی، کاهش خطر ابتلاء به بیماری‌های مختلف در بیمارستان
بازاریابی	بازاریابی توسط متخصص زنان و بازاریاب‌ها
مسئله مالی	عمل رایگان، تخفیف در جراحی زیبایی

۳-۵-۱. رسانه

باتوجه به موارد بیان شده در شرایط زمینه‌ای و علی، تماشای عکس‌ها و ویدیوهای منتشر شده از عمل جراحی زیبایی جنسی در شبکه‌های اجتماعی و مصاحبه با افرادی که در رابطه جنسی خود مشکل داشته‌اند و با جراحی زیبایی آن را برطرف کرده‌اند، تبلیغات متعدد و گوناگون در این حوزه، فیلم‌های ترکی یا انگلیسی پخش شده در ماهواره و بیان اهمیت رابطه جنسی به‌طور غیرمستقیم در این فیلم‌ها؛ همچنین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و اینترنت به منظور کسب اطلاعات، می‌توانند در کنار سایر شرایط به‌نوعی در

احساس خلأ در رابطه جنسی در زیست روزمره، آگاهی از وجود جراحی زیبایی، پیدا کردن متخصص زنان و در نهایت انجام جراحی زیبایی جنسی نقش مداخله‌کننده داشته باشند.

داخل اینستاگرام و اینترنت، تبلیغات مربوط به لابیپلاستی و کولپورافی رو دیده بودم و روی تصمیمم به انجام عمل تأثیر گذاشته بود (لیلا، ۳۱ ساله).

من یک‌سال داخل اینترنت و اینستاگرام درباره عمل زیبایی جنسی تحقیق کردم، دکتر حاذقی رو پیدا کردم و بعدش تصمیمم برای عمل قطعی شد و انجامش دادم. هم عکس‌ها و فیلم‌ها رو دیدم، هم مصاحبه‌های متخصصین زنان با مراجعینی که این عمل رو انجام داده بودن (مهسا، ۳۰ ساله).

من فیلم ترکی و انگلیسی زیاد نگاه می‌کنم. وقتی داخل همشون خیانت از رابطه جنسی شروع میشه، یعنی رابطه جنسی خیلی مهمه و باید حواست همه‌جوره بهش باشه (بهار، ۲۶ ساله).

۲-۳-۵. انجام عمل در مطب

انجام عمل زیبایی جنسی در مطب پزشکان، برای بسیاری از مراجعین نقش تسهیل‌کننده‌ای در انجام جراحی زیبایی دارد. انجام عمل در مطب از هزینه کمتری نسبت به بیمارستان برخوردار است. زیرا نیاز به بستری شدن ندارد. همچنین به دلیل عدم نیاز به ثبت سیستمی و پر کردن فرم‌های مخصوص بیمارستان، مطب‌ها و کلینیک‌ها برای برخی از زنان مناسب‌تر می‌باشد.

انجام شدن عمل داخل مطب، خیلی راحت‌تره. هم سریع تموم میشه و میری خونه استراحت می‌کنی، هم درگیر فرم پر کردن نمیشی. هزینه‌اش هم کمتره (نگار، ۳۲ ساله).

۳-۳-۵. بازاریابی

جهت اقناع زیاجو به رهایی از احساس خلأ در رابطه جنسی به‌وسیله جراحی زیبایی، متخصصین زنان از روش‌های مختلف بازاریابی همچون استفاده از اصطلاحات اغراق‌آمیز درباره نتیجه عمل، معرفی همکاران به مراجعین، نمایش عکس‌های قبل و بعد از عمل زیبایی مراجعین قبلی به زیاجو، مصاحبه با افرادی که عمل را انجام داده‌اند و بیان علت

عمل و رضایت از آن، معرفی صفحه اینستاگرامی بعد از مراجعه حضوری به مطب یا تماس تلفنی، استخدام بازاریاب‌های حرفه‌ای جهت تشویق مراجعین استفاده می‌کنند.

بعد از اینکه تماس گرفتم با مطب خانم دکتر، صفحه اینستاگرام‌شون رو معرفی کردن تا ویدیوها، توضیحات و مصاحبه‌های ایشون رو ببینم. روی تصمیم من برای قطعی کردن عملم، تأثیرگذار بود (ملیکا، ۳۶ ساله).

پزشک زنان به من گفت اگر عمل کنی، ظاهر اندام جنسیت مثل قبل از بارداری و ازدواجت میشه. سعی کرد با جمله‌های اغراق‌آمیز تأثیرگذاری بیشتری در تصمیم من داشته باشه (پریسا، ۴۹ ساله، بهار ۲۶ ساله).

وقتی رفتم پیش خانم دکتر، به من چندتا از عکس‌های قبل و بعد عمل مراجعین قبلی رو نشون دادن. خیلی تغییر کرده بودن. به‌خاطر همین وقتی عکس‌ها رو دیدم واقعاً مصمم شدم که این عمل رو انجام بدم (هللیا، ۲۶ ساله).

۴-۳-۵. مسئله مالی

در ادامه، یکی دیگر از روش‌های ترغیب و مداخله در تصمیم زنان، تخفیفات متخصصین زنان یا انجام عمل رایگان برای بازاریاب یا همکاران خود می‌باشد. به‌دلیل حضور بیشتر قشر متوسط یا حتی ضعیف جامعه در مطب‌ها و استقبال آنان برای انجام عمل، تخفیفات مختلف و کمتر شدن هزینه عمل، آنان را ترغیب به انجام عمل زیبایی می‌کند. به‌علاوه، انجام عمل رایگان برای بازاریابان و همکاران، هم برای آنان سودمند است چراکه بدون هیچ هزینه‌ای به‌راحتی عمل می‌کنند، و هم برای متخصص زنان سودمند است زیرا عمل رایگان منجر به معرفی دکتر زنان توسط این افراد به دیگر مراجعین و جذب آنان می‌شود.

اگر عملم هزینه‌دار بود، نمی‌رفتم سمتش. ولی چون دکتر زنان گفت بیا برات رایگان عمل می‌کنم تا تو هم کار من رو تبلیغ کنی، وسوسه شدم و رفتم این عمل رو انجام دادم (بهار، ۲۶ ساله).

خیلی وقت بود که می‌خواستم عمل کنم ولی به‌خاطر هزینه‌اش نمی‌تونستم. وقتی دکتر زنان تخفیف گذاشت روی این عمل، سریع اقدام کردم (مبینا، ۲۳ ساله).

۴-۵. راهبرد

تمایل به انجام جراحی زیبایی، راهبردی است که مشارکت کنندگان در هنگام قرارگیری در شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر ذکر شده در پیش می‌گیرند.

جدول ۵. مقولات ناظر بر راهبردها

مقوله محوری	مقولات فرعی/کدگذاری باز سطح دوم
انجام جراحی زیبایی جنسی	تأکید و پیگیری بسیار زیاد جهت انجام عمل

۴-۵-۱. جراحی زیبایی جنسی

رابطه جنسی نقش مهمی در روابط زناشویی و استحکام خانواده دارد و امروزه در جامعه ایران، بیشتر از قبل حائز اهمیت شده است. این موضوع در کنار تغییر مفهوم زندگی و لذت برای افراد و همچنین شناسایی بدن به عنوان سرمایه و وسیله‌ای جهت ابراز هویت، باعث شده تا در صورت مواجهه با انواع مشکلات در زندگی زناشویی اعم از خیانت یا کم‌توجهی همسر، اختلال در روابط جنسی و خدشه‌دار شدن نقش و هویت اجتماعی در خانواده؛ زمینه جهت شکل‌گیری احساس خلأ در رابطه جنسی در زیست روزمره، فراهم شود. در ادامه به دلایل گوناگونی همچون ناهماهنگی شناختی ایجاد شده توسط گروه‌های مرجع زنان (همسر، پزشک، دوستان)، مقایسه اجتماعی صورت گرفته به وسیله همسر یا خود زن با زنان دیگر در بین اطرافیان یا بازیگران صنعت پورن، بارداری یا نگرانی درباره رابطه جنسی در آینده، با دخالت عواملی همچون هزینه و مکان عمل، رسانه و بازاریابی پزشکان؛ این احساس در زنان تشدید می‌شود و به سمت انجام جراحی زیبایی به عنوان تنها راه حل و راهبرد موجود جهت برون‌رفت از وضعیت فعلی، می‌روند.

رابطه جنسی مون خیلی کم شده بود و نسبت به همدیگه سرد بودیم. داخل اینترنت و اینستاگرام تحقیق کردم و دکتر زنان رفتم. فهمیدم فقط با عمل زیبایی جنسی می‌تونم این وضعیت رو تغییر بدم (مینا، ۲۹ ساله).

وقتی فیلم پورن تماشا کردم، متوجه شدم ناحیه تناسلی من ظاهر متفاوتی داره. به همین خاطر با چند تا از دوستان صحبت کردم تا حقیقت رو بدونم (حمیده، ۱۸ ساله).

۵-۵. پیامدها

رضایت جنسی، حفظ همسر یا جذب شریک جنسی و بهبود زندگی زناشویی پیامدهایی است که کنشگران مورد مطالعه در صورت قرارگیری در شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر بیان شده، و در صورت اتخاذ راهبرد جراحی زیبایی، با آنها مواجه خواهند شد. بنابراین پیامدها به نوعی حاصل قرارگیری مشارکت‌کنندگان در شرایطی مشخص و پاسخی به موقعیت‌های خاص است.

جدول ۶. مقولات ناظر بر پیامدها

مقولات فرعی/کدگذاری باز سطح دوم	مقولات محوری
بهبود کیفیت رابطه جنسی، لذت از رابطه جنسی، افزایش اعتمادبه‌نفس در رابطه جنسی، نقش فعال زنان در رابطه جنسی، اشتیاق بیشتر مردان	رضایت جنسی
تقویت رابطه عاطفی و صمیمیت بین زوجین، توجه بیشتر همسر به زن، حفظ همسر/جذب شریک جنسی	بهبود روابط زناشویی

فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران

۲۰۶

دوره ۱۹، شماره ۲
تابستان ۱۴۰۵
پایه ۷۴

۵-۵-۱. رضایت جنسی

پس از انجام جراحی زیبایی جنسی و گذراندن دوران نقاهت، مشارکت‌کنندگان رضایت جنسی را تجربه کرده بودند. تغییر ظاهر ناحیه تناسلی در کسب لذت، اعتمادبه‌نفس و راحتی با اندام تناسلی، تمایل به برقراری رابطه بیشتر از جانب مردان و بهبود عملکرد زنان در رابطه جنسی؛ تأثیر مثبتی داشته است.

خیلی اعتمادبه‌نفسم بالا رفته و باعث شده هم پیش شوهرم خیلی راحت‌تر باشم، هم رابطه جنسی مون خیلی بهتر بشه. خوشحالم که این عمل رو انجام دادم (هانیه، ۳۵ساله؛ نسترن، ۴۱ساله؛ بهار، ۲۶ساله).

رابطه جنسی مون خیلی بهتر شده. همسر من هم برای رابطه جنسی خیلی مشتاق‌تر از قبل هست (سمانه، ۳۷ساله؛ ملیکا، ۳۶ساله؛ فاطمه، ۴۶ساله)

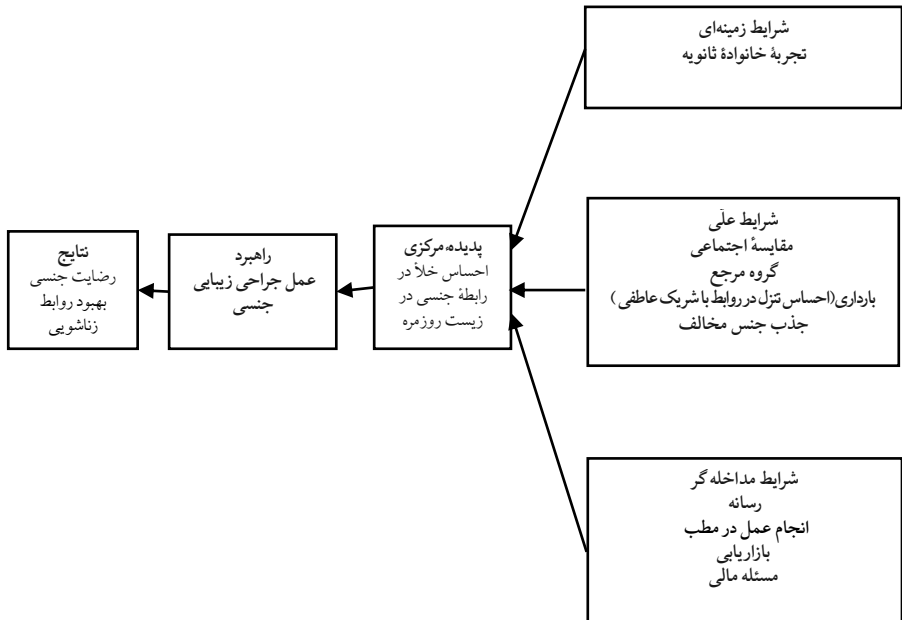
بعد از عمل، خودم خیلی حس خوبی داشتم. انگار تازه از مادر متولد شده بودم. یعنی هم حس خودم خیلی خوب شده بود و تو رابطه فعال‌تر بودم، هم رابطه جنسی مون خیلی بهتر شده بود. طوری که شوهرم می‌گفت چقدر کار خوبی کردی این عمل رو انجام دادی (پریسا، ۴۹ساله).

۵-۵-۲. بهبود روابط زناشویی

افزایش کیفیت رابطه جنسی و به دنبال آن رضایت جنسی کسب شده، منجر به افزایش صمیمیت و تقویت رابطه عاطفی بین زن و مرد شده و همچنین توجه مردان به زنان با اعمالی همچون هدیه دادن، ابراز تشکر یا وقت گذرانی بیشتر با خانواده، بیشتر شده است. از طرفی، زنانی که به دنبال حفظ همسر یا شریک جنسی خود بودند، با انجام این عمل همسر خود را به نوعی حفظ و حتی توجه او را نسبت به خود و زندگی شان افزایش داده اند.

شوهرم بعد از عمل، بیشتر برام هدیه و طلا می خره و هنوز هم از من تشکر می کنه که این عمل رو انجام دادم. رابطه بین مون به خاطر رضایت جنسی خیلی بهتر شده (سحر، ۴۷ ساله).

از وقتی رابطه جنسی مون بیشتر و بهتر شده، صمیمیت بین مون هم بیشتر شده (آتنا، ۲۶ ساله؛ سمانه، ۳۷ ساله؛ فاطمه، ۴۶ ساله؛ سهیلا و غزل، ۳۸ ساله).

شکل ۱. مدل پارادایمی اقدام به جراحی زیبایی

۷. نتیجه گیری

این پژوهش نشان داد که عوامل اجتماعی و فرهنگی نقش قابل توجهی در گرایش زنان ایرانی به انجام جراحی های زیبایی مرتبط با مسائل جنسی دارند. در گذشته، گفت و گو درباره موضوعات جنسی و روابط زوجین به عنوان یک تابو در جامعه تلقی می شد (جدیدیان و به مرام، ۱۳۹۵). اما در سال های اخیر، با گسترش رسانه ها و تغییر نگرش نسل جدید به خودشناسی و لذت جویی در لحظه، اهمیت این موضوع به طور چشمگیری افزایش یافته است (عظیمی، آندونوا و شوه، ۲۰۲۲). این تغییر رویکرد، همراه با پررنگ تر شدن جایگاه زیست جنسی در فرهنگ معاصر ایران، موجب شده است که زنان توجه بیشتری به مسائل جنسی معطوف کنند و در پی تجربه لذت بیشتر در این زمینه باشند. در این میان، هر عاملی که عملکرد زیست جنسی را مختل کند، می تواند به احساس خلأ در روابط جنسی و تأثیر منفی بر کیفیت زندگی روزمره افراد منجر شود.

خانواده ثانویه یکی از مهم ترین عوامل تأثیرگذار در شکل گیری این نگرش است. رابطه جنسی نقشی اساسی در بهبود کیفیت زندگی زناشویی، ایجاد صمیمیت بین زوجین و استحکام خانواده ایفا می کند (ساسانفر و همکاران، ۲۰۲۴). به همین دلیل بسیاری از زوجین، به ویژه زنان، مسائل مربوط به رابطه جنسی را به عنوان کلید حل مشکلات و بهبود شرایط زندگی مشترک خود تلقی می کنند. حفظ همسر، یکی از دلایل عمده تمرکز زنان بر نقش فعال خود در رابطه جنسی است. با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از طلاق ها و جدایی ها ناشی از مشکلات جنسی است (صبوحی گلکار و افراسیابی، ۱۴۰۳ و زنوزیان و همکاران^۲، ۲۰۲۴)، زنان تلاش می کنند با رفع چالش های موجود در این حوزه از زندگی خود محافظت کنند. زنانی که تجربه ازدواج مجدد داشته اند، اغلب در ازدواج قبلی نه تنها حمایت کافی از سوی خانواده و جامعه

1. Azimi, Andonova, & Schewe
2. Zenoozian et al.

دریافت نکرده‌اند، بلکه با فشارهای روانی، اجتماعی، و برجسب‌زنی نیز روبه‌رو شده‌اند (باقری‌زنجانی‌اصل‌منفرد، فرش‌باف‌مانی‌صفت، ابراهیمی و خادمی، ۱۴۰۳). این تجربه، آنان را به تلاش مضاعف برای حفظ همسر و جلوگیری از طلاق مجدد سوق می‌دهد، و با توجه به اهمیت روزافزون زیست جنسی، این تلاش به‌طور ویژه در حوزه رابطه جنسی نمود پیدا می‌کند.

نقش خانه‌داری و جایگاه اجتماعی زنان نیز در این روند قابل توجه است. امروزه، خانه‌داری اغلب به‌عنوان یک موقعیت فرودست در ساختار خانواده تعریف می‌شود، چرا که فاقد درآمد مستقیم است و همین مسئله می‌تواند فشارهای روانی و اجتماعی مضاعفی را بر زنان وارد کند (میرهاشمی، ۱۴۰۲). در این شرایط، برخی زنان بدن و اندام جنسی خود را به‌عنوان یک سرمایه ارزشمند تلقی می‌کنند و از این طریق تلاش می‌کنند همسر خود را حفظ کرده و جایگاه خود را در خانواده ارتقا دهند. از طرفی خیانت همسر، علاقه به او، یا محدودیت‌هایی مانند عدم امکان جدایی به دلیل ازدواج مجدد، وابستگی مالی یا عاطفی از عواملی هستند که زنان را به استفاده از رابطه جنسی جهت حفظ زندگی مشترک (به‌خصوص هنگامی که خانه‌دار باشند) وادار می‌کند. در چنین شرایطی اگر رابطه جنسی با اختلال یا سردی مواجه شود، زنان اغلب احساس خلأ کرده و برای بهبود این رابطه به جراحی‌های زیبایی جنسی روی می‌آورند. پاسکوال، نارسیزو و پیرا (۲۰۱۴) و پوجولز، مستون و سیل (۲۰۱۰) به تأثیر نارضایتی و مشکلات جنسی بر انجام جراحی زیبایی اشاره کرده‌اند. یافته پژوهش حاضر مبنی بر حفظ همسر به‌وسیله جراحی زیبایی، با یافته عطاری و همکاران (۲۰۱۷) و افتخاری و همکاران (۲۰۲۱) مطابقت دارد. در تحقیق افتخار و همکاران (۲۰۲۱) نیز بسیاری از زنانی که اقدام به جراحی زیبایی جنسی کرده بودند، خانه‌دار بودند.

در طول زندگی مشترک، عوامل مختلفی ممکن است به بروز مشکلات در روابط جنسی منجر شود. یکی از شایع‌ترین این عوامل، تغییرات جسمانی ناشی از بارداری و زایمان در زنان است. زایمان‌های متعدد یا سقط جنین، می‌تواند بر ناحیه تناسلی زنان

تأثیر بگذارند و در نتیجه کیفیت رابطه جنسی را کاهش دهند. زنانی که چندین زایمان یا سقط را تجربه کرده‌اند، اغلب لذت کمتری در روابط جنسی احساس می‌کنند و این امر آن‌ها را به مقایسه وضعیت کنونی اندام تناسلی خود با شرایط پیش از زایمان سوق می‌دهد. این مقایسه می‌تواند منجر به احساس نیاز به تغییر ظاهر اندام تناسلی و گرایش به انجام جراحی‌های زیبایی شود. علاوه بر این، اختلاف در شور و اشتیاق جنسی و تفاوت در فانتزی‌ها و علائق جنسی میان زوجین، به‌ویژه در روابطی که فاصله سنی قابل توجهی بین زن و مرد وجود دارد، از دیگر عوامل مؤثر در بروز مشکلات جنسی است. در این میان، ازدواج زودهنگام زنان (کودک‌همسری) از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا بسیاری از زنانی که پیش از سن هجده سالگی ازدواج کرده‌اند، برخلاف همسرانشان، تجربه و شناخت کافی از رابطه جنسی نداشته‌اند (فولادیان و همکاران، ۱۳۹۹) و از آنجاکه در دوره‌های گذشته، گفت‌وگو درباره مسائل جنسی غالباً تابو محسوب می‌شده است، این زنان تنها به مرور زمان به شناخت و آگاهی بیشتری نسبت به اندام و رابطه جنسی دست یافته‌اند. این موضوع باعث شده تا زنان به دلیل عدم تجربه رابطه با کیفیت در طول ازدواج و همچنین شکل‌گیری فانتزی‌های جنسی متفاوت با همسر، علت نارضایتی جنسی در رابطه‌شان را ظاهر اندام جنسی خود بدانند و نه عدم آگاهی از نحوه برقراری رابطه جنسی. به همین علت تصمیم به انجام جراحی زیبایی جنسی جهت زیباسازی ظاهر اندام تناسلی می‌گیرند. ساسانفر و همکاران (۲۰۲۴) و گریفیتس و همکاران^۱ (۲۰۰۶) به این نتیجه رسیدند تعداد حاملگی و زایمان، می‌تواند کیفیت زندگی و رضایت جنسی را کاهش دهد و باعث شود که زنان به عمل‌های زیبایی اندام تناسلی روی آورند. شاو و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود بیان کرده‌اند که فقدان اطلاعات دقیق در مورد ظاهر طبیعی دستگاه تناسلی و رابطه جنسی (عدم شناخت کافی) بر گرایش زنان به جراحی زیبایی جنسی تأثیر دارد.

برخی از مردان، پیش از ازدواج، تجارب جنسی متعددی داشته‌اند که این امر ممکن است به مقایسه‌اندام جنسی همسر با شریک‌های جنسی قبلی منجر شود. این مقایسه، به‌ویژه اگر به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم به همسر منتقل شود، می‌تواند تأثیری منفی بر اعتمادبه‌نفس زن بگذارد و احساس نارضایتی یا کمبود را در او ایجاد کند (اشکینازی، واگنر، کانینگهام و متسون^۱، ۲۰۲۴). در مقابل، مردانی که پیش از ازدواج تجربه جنسی نداشته‌اند نیز ممکن است از طریق گفت‌وگو با همکاران یا دوستان خود (گورلای^۲، ۲۰۲۴)، به تفاوت‌های ظاهری اندام‌های جنسی زنان، تأثیر این تفاوت‌ها بر کیفیت رابطه جنسی، و حتی امکان انجام جراحی‌های زیبایی تناسلی آگاه شوند. در این حالت نیز در صورتی که مرد وجود تفاوت یا نیاز به انجام جراحی زیبایی جنسی را بیان کند، می‌تواند منجر به ایجاد تنش در روابط زناشویی و در نهایت کاهش صمیمیت، سردی عاطفی و شکل‌گیری احساس خلاء در زنان، شود. پیامد این شرایط، در بسیاری از موارد، تمایل زنان به انجام جراحی زیبایی جنسی جهت بهبود ظاهر و کیفیت رابطه جنسی می‌باشد. علوی ارجاس، ناهیدی، سیمبر، علوی معجد و رستگار^۳ (۲۰۲۴) به این نتیجه رسیدند که اظهارنظرهای تحقیرآمیز مردان در مورد اندام تناسلی زنان، باعث شده تا آنان به دلیل ترس از اظهارات منفی یا افزایش لذت جنسی برای شریک جنسی خود، اقدام به انجام عمل لابیاپلاستی کنند.

یکی دیگر از شرایطی که در خانواده‌ثانویه، زمینه را جهت انجام جراحی زیبایی فراهم می‌کند، وضعیت اقتصادی خانواده می‌باشد. در این پژوهش، علی‌رغم مراجعه به مطب‌های متخصصین زنان در منطقه بالای شهر مشهد (احمدآباد)، بسیاری از مراجعین از پایین شهر در این مراکز حضور پیدا کرده بودند زیرا تصور داشتند که متخصصان زن در بالاشهر حاذق‌تر هستند (محسنی، ۱۳۸۸). از سمتی دیگر، گرایش زنان طبقه متوسط و پایین به انجام جراحی زیبایی جنسی نشان از این دارد که وضعیت

1. Ashkinazi, Wagner, Cunningham, & Mattson

2. Gourlay

3. Alavi-Arjas, Nahidi, Simbar, Alavi Majd, & Rastegar, 2024

جامعه ایران به لحاظ اقتصادی چنان دچار بحران شده است که خانواده‌ها از دستیابی به بسیاری از خواسته‌ها و آرزوهای مادی خود همچون داشتن خانه، ماشین، مسافرت و تفریح مناسب ناامید شده‌اند و این خواسته‌ها را دور از دسترس می‌پندارند. بنابراین جهت داشتن حداقل لذت در زندگی و بهبود کیفیت آن، به رابطه جنسی که در دسترس‌تر از بقیه خواسته‌هاست، روی می‌آورند. در نتیجه این امر برای آنان حائز اهمیت بوده و در صورت بروز شرایط مختلفی که منجر به احساس خلأ در زیست جنسی روزمره شود، آن‌ها به سراغ جراحی‌های زیبایی جنسی که توان رسیدن به آن‌ها را به صورت پس‌انداز کوتاه‌مدت یا گرفتن قرض و وام دارند، می‌روند.

رسانه‌ها از طریق بازنمایی‌های مستقیم و غیرمستقیم، نقشی کلیدی در تشویق زنان به انجام جراحی‌های زیبایی ایفا می‌کنند (فرناندو و همکاران، ۲۰۲۴). فیلم‌های پورن با نمایش اندام‌های جنسی ایدئال، منجر به مقایسه زنان با بازیگران توسط خودشان یا همسرانشان می‌شود. این مقایسه اغلب موجب کاهش اعتمادبه‌نفس زنان، شرم از اندام جنسی، و کاهش لذت و تمایل به رابطه جنسی می‌گردد. در صورت مقایسه از سوی همسر، به دلیل نقش او به عنوان مرجع عاطفی، این اثر تشدید می‌شود. علاوه بر این، سریال‌های ترکی و انگلیسی با عادی‌سازی خیانت در روابط، ذهنیت زنان را نسبت به احتمال خیانت همسر در صورت کاهش توجه یا علاقه جنسی، شکل می‌دهند. این نگرش باعث می‌شود زنان هرگونه بی‌توجهی همسر را به عنوان هشدار جدی تلقی کرده و برای حفظ رابطه از طریق بهبود ظاهر و کیفیت جنسی، به جراحی زیبایی روی آورند. رسانه‌ها از این طریق احساس خلأ و فشار برای دستیابی به استانداردهای ایده‌آل بدن را در زنان تقویت می‌کنند.

شاو و همکاران (۲۰۲۲) و یوکسکول، ییلماز و ارتگون^۲ (۲۰۲۰) در تحقیقات خود بیان کرده‌اند که قرار گرفتن در معرض تصاویر اندام‌های تناسلی ممکن است درک زنان را از آنچه طبیعی یا مطلوب است تغییر دهد و بر تصمیم و علاقه زنان برای مراجعه به

1. Fernando et al.

2. Yüksekol, Yılmaz, & İrtegin

جراحی زیبایی تناسلی تأثیر بگذارد. همچنین کوپس و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه رسیدند که امکان دسترسی راحت‌تر و تماشای فیلم‌های پورن یا تصاویر مستهجن، منجر به نگرش منفی زنان نسبت به اندام تناسلی خود و گرایش آنها به جراحی زیبایی جنسی می‌شود. ساسانفر و همکاران (۲۰۲۴)، شارپ، تیگمن و متیسکی^۱ (۲۰۱۶)، نرینی، ماترا و استفانیله^۲ (۲۰۱۴) و واکر، کرومهور، دایان و فرنهام^۳ (۲۰۲۱) در پژوهش‌های خود به تأثیر مثبت رسانه‌ها بر اقدام به جراحی زیبایی پرداخته‌اند. تأثیر مقایسه خود با دیگران و تمایل به تغییر ظاهر اندام تناسلی نیز در تحقیق هوستاد، مالمویست، ایوانوا، رُک و اناندر^۴ (۲۰۲۲) بیان شده است.

رسانه‌ها همچنین نقش مهمی در اطلاع‌رسانی برای زنان و مردان درباره تفاوت‌های اندام‌های جنسی و جراحی‌های زیبایی جنسی ایفا می‌کنند (الراشد و همکاران^۵، ۲۰۲۳). در مواقعی که افراد به علت احساس نقصان در زندگی جنسی خود با چالش مواجه می‌شوند، اغلب به اینترنت و به‌ویژه شبکه‌های اجتماعی همچون اینستاگرام مراجعه می‌کنند تا راهکارهایی برای برطرف کردن این احساس بیابند. آن‌ها با دنبال کردن محتوای وبسایت‌های متخصصان و جراحان زنان، صفحات اینستاگرامی آن‌ها و همچنین مواجهه با تبلیغات متعدد در این حوزه، اطلاعاتی درباره جراحی‌های زیبایی جنسی کسب می‌کنند. نکته اساسی در این زمینه آن است که به دلیل تأثیر عمیق روابط جنسی بر کیفیت زندگی، بسیاری از متخصصان زنان با تأکید بر اهمیت این موضوع، در وبسایت‌ها و صفحات اجتماعی خود سعی در جذب زیاجو دارند. آن‌ها معمولاً جراحی‌های زیبایی جنسی را به‌عنوان یک راه‌حل مؤثر و ساده برای بهبود کیفیت روابط جنسی، افزایش جذابیت ظاهری اندام تناسلی و تقویت اعتماد به نفس معرفی می‌کنند.

1. Sharp, Tiggemann & Mattiske
2. Nerini, Matera & Stefanile
3. Walker, Krumhuber, Dayan & Furnham
4. Hustad, Malmqvist, Ivanova, Rück, & Enander
5. Alrashed et al.

موات، مک‌دونالد، دابسون، فیشر و کرکمن^۱ (۲۰۱۵) در پژوهش خود اینترنت و شبکه‌های اجتماعی را به‌عنوان اولین محل تحقیق و جست‌وجو درباره جراحی زیبایی جنسی معرفی کرده‌اند. یافته هانتر (۲۰۱۶) مبنی بر تأثیر تبلیغات در تصمیم‌گیری و گرایش زنان به جراحی زیبایی جنسی با یافته این پژوهش همسو می‌باشد. همچنین او رسانه را به‌عنوان منبعی جهت رفع نگرانی‌های جنسی خود و کسب اطلاعات درباره جراحی جنسی بیان می‌کند. همچنین کوپس و همکاران (۲۰۲۱) و حسینی و افراسیابی^۲ (۲۰۲۴) بازاریابی پزشکان را در سایت‌ها، شبکه‌های اجتماعی با انتشار عکس‌ها و فیلم‌هایی که معیارهای جدید زیبایی اندام تناسلی را معرفی می‌کنند، به‌عنوان روشی جهت تقویت بازار جراحی توضیح می‌دهند.

متخصصان زنان، به دلیل جایگاه حرفه‌ای و تخصصی خود، نقش مهمی به‌عنوان گروه مرجع در شکل‌دهی نگرش‌ها و تصمیم‌گیری‌های زنان ایفا می‌کنند. این پزشکان به‌واسطه تحصیلات و تجربه، به منبعی معتبر برای راهنمایی و اعتماد زنان تبدیل شده‌اند. با این حال، برخی از آنان با استفاده از لحن نامناسب یا به‌کارگیری کلمات اغراق‌آمیز منفی درباره اندام جنسی زنان، احساس نقص یا ایراد را در ذهن مراجعان ایجاد می‌کنند. آنان با تأکید بر لزوم تغییر این اندام برای افزایش اعتمادبه‌نفس یا بهبود روابط جنسی، جراحی زیبایی جنسی را به‌عنوان راه‌حلی از پیش تعیین‌شده ارائه می‌دهند. در مواردی نیز زنان برای درمان مشکلات دیگر به این متخصصان مراجعه می‌کنند، اما به‌جای تمرکز بر درمان، با پیشنهادها و غیرضروری جراحی زیبایی مواجه می‌شوند. از آنجا که متخصصان زنان برای بسیاری از زنان گروه مرجع هستند، این رفتار پزشکان می‌تواند ناهماهنگی شناختی ایجاد کند (باران و دیویس، ۲۰۱۷). در این حالت، زنانی که پیش‌تر اندام خود را طبیعی و بدون نقص می‌پنداشتند، با دریافت اطلاعات جدید مبنی بر وجود مشکل در اندام جنسی خود، در تضاد شناختی قرار می‌گیرند. این تضاد

1. Mowat, McDonald, Dobson, Fisher, Kirkman

2. Hosseini & Afrasiab

می‌تواند به احساس خلأ در رابطه جنسی منجر شود و زنان را برای رفع این احساس و کاهش ناهماهنگی، به انجام جراحی‌های زیبایی سوق دهد. آن‌ها همچنین با انجام عمل رایگان برای بازاریابان یا پرداخت پورسانت، از آنها برای جذب مراجعین و ترغیب آنها به عمل زیبایی استفاده می‌کنند.

در ادامه، می‌توان به عواملی همچون اغراق در نتایج جراحی‌های زیبایی جنسی، ارائه تصاویر قبل و بعد از عمل مراجعین پیشین برای تأثیرگذاری بیشتر بر متقاضیان (ویجایان، سینگ، احمد و مصاحبی^۱، ۲۰۱۹) و هدایت آنان به صفحات و وبسایت‌های اینستاگرامی پس از تماس تلفنی یا مراجعه حضوری، به منظور تشویق و ایجاد تأثیر بیشتر در فرایند تصمیم‌گیری اشاره کرد. علاوه بر این، بسیاری از متخصصان زنان در هنگام عمل با زیباجو مصاحبه می‌کنند و معمولاً زیباجو پس از عمل و حتی پس از مدتی، رضایت خود را با پزشک در میان می‌گذارد. این رضایت و مصاحبه‌ها اغلب توسط پزشکان در صفحات اینستاگرام منتشر می‌شود، که علاوه بر بازاریابی (ویجایان و همکاران، ۲۰۱۹) جراحی زیبایی جنسی را به‌عنوان راه‌حلی برای مسائل مرتبط با زنان به نمایش می‌گذارد. این فرایند، همراه با دیگر عوامل ذکر شده، زنان را ترغیب می‌کند تا جراحی زیبایی را به‌عنوان یک راهبرد عملی انتخاب کنند. لازم به ذکر است، انجام عمل در مطب به دلیل هزینه کمتر نسبت به بیمارستان، عدم ثبت سیستمی و عدم نیاز به پرکردن فرم‌های مختلف، برای زنان به‌عنوان عاملی تسهیل‌کننده می‌باشد. همچنین با توجه به شرایط اقتصادی بسیاری از زنان، برخی از متخصصان با تخفیفات مختلف زنان را در تصمیم خود جهت انجام جراحی، مصمم می‌کنند. طبق شواهد، با انجام عمل لایبلاستی (۱۰ الی ۲۵ میلیون تومان) و کولپورافی (۱۰ الی ۶۰ میلیون تومان)، تزریق چربی به ناحیه تناسلی به‌صورت رایگان انجام می‌شد. و یا با ۴۰-۵۰ درصد تخفیف همراه بود. نتایج مطالعه ساسانفر و همکاران (۲۰۲۴) نشان داد که مهم‌ترین منبع کسب اطلاعات در مورد ظاهر و عملکرد دستگاه تناسلی در گروه زنان با

سابقه عمل‌های تناسلی زنان، متخصصان زنان و ماماها هستند که به‌عنوان گروه‌های مرجع نیز عمل می‌کنند. به‌علاوه ظریف‌مرادیان و زنجانی‌زاده (۱۳۹۵)، به این نتیجه رسیدند زنان در پی آگاهی‌یافتن از امکانات و روش‌های جدید در جراحی زیبایی، به‌دنبال اطلاعات بیشتر رفته و پس از بررسی در این مورد و به توصیه پزشکان، تصمیم به جراحی زیبایی گرفته‌اند. در بعضی موارد ایده اولیه جراحی زیبایی، پس از مراجعه آنان به پزشکان به منظوری غیر از جراحی زیبایی، شکل گرفته است. هانتز (۲۰۱۶) در پژوهش خود به تأثیر مثبت نمایش عکس‌های ناحیه تناسلی زنان به زیباجویانی که قصد عمل جراحی زیبایی جنسی را دارند، اشاره می‌کند.

در کنار عوامل و شرایط بیان شده، اطرافیان و دوستان نیز در احساس خلأ در رابطه جنسی در زیست روزمره و انجام جراحی زیبایی جنسی نقش اساسی دارند. گاهی دوستان به‌عنوان گروه مرجع برای زنان محسوب می‌شوند، و بدین شکل در صورت انجام عمل زیبایی جنسی یا بیان تجربیات زیست جنسی خود، بر فرد تأثیر می‌گذارند. از طرفی ممکن است تنها با معرفی نوع عمل یا پزشک متخصص، به‌عنوان عاملی مداخله‌گر در این فرایند حضور پیدا کنند. یکی از نتایج تحقیق ظریف‌مرادیان و زنجانی‌زاده (۱۳۹۵) تأثیرپذیری و الگوپذیری زیباجویان از دوستان و آشنایانی که اقدام به جراحی زیبایی کرده‌اند، می‌باشد.

جراحی زیبایی جنسی تنها محدود به زنان متأهل نمی‌باشد و دختران مجرد نیز این جراحی را به جهت رفع نگرانی بوجود آمده توسط رسانه، اطرافیان و پزشک متخصص زنان مبنی بر جلوگیری از مشکلات جنسی با شریک عاطفی خود به‌علت ظاهر ناحیه تناسلی؛ انجام می‌دهند. این یافته با نتایج تحقیق بارنارد، گیلیم، گروور و گیومن^۱ (۲۰۲۳) و گارسیا و همکاران^۲ (۲۰۲۰) همسو می‌باشد.

1. Barnard, Gillam, Grover & Guillemain
2. Garcia et al.

در نهایت پس از جراحی زیبایی، رضایت جنسی به‌عنوان اولین و مهم‌ترین پیامد شناخته می‌شود. تغییرات ظاهری در ناحیه تناسلی باعث افزایش لذت جنسی، اعتماد به نفس بیشتر، و احساس راحتی با اندام‌های تناسلی شده است که میل جنسی زن و مرد را افزایش داده و عملکرد جنسی زنان را بهبود بخشیده است. افتخاری و همکاران (۲۰۲۱)، الجومه، الویلی و البدر^۱ (۲۰۲۱)، پاسکوال و همکاران (۲۰۱۴)، شارپ و همکاران (۲۰۱۷)، گودمن و همکاران (۲۰۱۶)، ون دن برینک و همکاران^۲ (۲۰۱۸)، ویرا-باپتیستا و همکاران^۳ (۲۰۱۸)، این موارد را در پژوهش‌های خود بیان کرده‌اند و به نتیجه‌ای مشابه رسیده‌اند.

همچنین ارتقاء کیفیت رابطه جنسی و رضایت حاصله از آن، افزایش صمیمیت و تقویت پیوند عاطفی بین زوج‌ها را به همراه داشته، مردان نیز توجه بیشتری به همسران خود نشان داده‌اند و با اقداماتی مانند هدیه دادن، قدردانی و صرف وقت بیشتر با خانواده، علاقه و محبت خود را بیشتر ابراز کرده‌اند. به علاوه، زنانی که به دنبال حفظ همسر یا شریک جنسی خود بودند، با این جراحی توانسته‌اند علاقه و توجه همسر خود را به زندگی مشترک افزایش دهند. بهبود روابط زناشویی به دنبال رضایت جنسی حاصل از جراحی زیبایی، در یافته‌های اله‌وریانی و همکاران (۲۰۱۰)، چینال و همکاران (۲۰۲۰)، رحمانی، الله‌قلی و خویی^۴ (۲۰۰۹) و ضیایی و همکاران (۲۰۱۴) بیان شده است. علاوه بر این ساسانفر و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهش خود بیان کرده است کاهش عملکرد جنسی به هر دلیلی اثرات منفی متعددی بر زندگی شخصی و اجتماعی فرد خواهد داشت. و عملکرد جنسی بالاتر منجر به افزایش صمیمیت بین زوج‌ها و افزایش رضایت آنها از یکدیگر می‌شود؛ که با یافته این تحقیق مطابق است.

1. Al-Jumah, Al-Wailiy, & Al-Bad
2. van den Brink et al.
3. Vieira-Baptista et al.
4. Rahmani, Alahgholi, & Khuee

به طور کلی؛ این پژوهش نشان داد که براساس نظریه ناهماهنگی شناختی و نظریه کاشت، متخصصان زنان با تأکید بر نقص های اندام جنسی زیبا جو و استفاده از لحن و تعاریف نامناسب، مفاهیمی مانند ناکافی بودن و ایده آل نبودن را در ذهن او تثبیت می کنند. این رویکرد با القای تأثیر منفی این نقص ها بر روابط زناشویی و اهمیت حفظ زندگی مشترک، نوعی ناهماهنگی شناختی در فرد ایجاد می کند. در این شرایط، پزشک به عنوان گروه مرجع شناخته می شود و پیشنهاد او مبنی بر انجام عمل زیبایی جنسی به عنوان راه حل رفع این ناهماهنگی و بازگشت به هماهنگی شناختی پذیرفته می شود. این ناهماهنگی می تواند توسط منشی، ماما یا بازاریابان نیز تقویت شود که با تشویق حرفه ای تر، فرد را به انجام جراحی ترغیب می کنند. از سوی دیگر، پزشکان با بهره گیری از تبلیغات در رسانه ها یا همکاری با بازاریابان، این باور را در مخاطبان خود می کارند که انجام این جراحی ها کلید دستیابی به اعتماد به نفس بیشتر و بهبود روابط جنسی است. این فرایند نه تنها فرد را به انجام جراحی ترغیب می کند، بلکه استانداردهایی از زیبایی و رضایت جنسی را در جامعه نهادینه می سازد که افراد برای انطباق با آن ها، به انجام این مداخلات پزشکی متقاعد می شوند. در نهایت، ناهماهنگی شناختی ایجاد شده در ذهن زیبا جو، از طریق انجام عمل جراحی، به هماهنگی شناختی تبدیل می شود و این چرخه با تثبیت این رویه در جامعه ادامه می یابد.

به علاوه براساس نظریه تفاوت های فردی، شدت و میزان ناهماهنگی شناختی ایجاد شده در زنان بسته به موقعیت و جایگاه اجتماعی آن ها در خانواده متفاوت است. در برخی موارد، علاوه بر تأثیر متخصص زنان، نارضایتی یا ایرادگیری همسر نسبت به اندام جنسی زن، جایگاه او را نزد همسر و خانواده تضعیف کرده و اعتماد به نفس او را خدشه دار می کند. در موارد دیگر، مقایسه با تصاویر ایده آل ارائه شده در محتوای پورنوگرافی یا مشاهده اندام جنسی دوستان، این ناهماهنگی را تشدید کرده و احساس ناکافی بودن را در فرد تقویت می کند. این عوامل به طور مستقیم یا غیر مستقیم بر درک و نگرش زنان نسبت به بدن خود تأثیر می گذارند و فشار روانی و اجتماعی برای رفع این ناهماهنگی را افزایش می دهند.

همچنین براساس نظریه وابستگی به رسانه‌ها، افراد به‌طور فزاینده‌ای به رسانه‌ها متکی هستند تا جهان اجتماعی پیرامون خود را درک کنند، رفتارهای مؤثر و معقولی داشته باشند و راه‌حلی برای مشکلات خود بیابند. زنان نیز با استفاده از رسانه‌ها برای کسب اطلاعات درباره اندام جنسی، روابط زناشویی و جراحی‌های زیبایی جنسی، وابستگی بیشتری به آن‌ها پیدا کرده‌اند. این وابستگی، نقش رسانه را در زندگی و تصمیم‌گیری‌های آنان پررنگ‌تر کرده و میزان تأثیرگذاری آن را افزایش می‌دهد. ازسوی دیگر، تبلیغات گسترده متخصصان زنان در رسانه‌ها، که با هدف ایجاد ناهماهنگی شناختی و اقناع افراد برای انجام جراحی‌های زیبایی صورت می‌گیرد، به‌طور مستقیم بر زنانی که وابستگی بیشتری به رسانه دارند، تأثیر عمیق‌تری می‌گذارد. این امر نفوذ رسانه را به‌عاملی تعیین‌کننده در شکل‌گیری نگرش‌ها و تصمیمات آنان تبدیل کرده است.

گرایش زنان به انجام عمل‌های زیبایی جنسی را می‌توان از منظر نظریه سلطه مردانه پی‌ریز بردید نیز بررسی کرد. براساس این نظریه، بدن انسان نه تنها یک موجودیت زیستی، بلکه یک سازه اجتماعی است که در چارچوب دوکسا یا باورهای بدیهی جامعه، معنا پیدا می‌کند. در جوامعی که نظم مردم‌محور بر آن‌ها حاکم است، بدن زنانه به‌عنوان ابژه‌ای برای تأیید و بازتولید سلطه مردانه بازنمایی می‌شود. این نظم از طریق نهادهایی مانند خانواده، رسانه‌ها و نظام‌های زیبایی‌شناختی، استانداردهایی را برای زیبایی و مطلوبیت جنسی تعریف می‌کند که زنان برای تطابق با آن‌ها تحت فشار قرار می‌گیرند. در همین راستا عمل‌های زیبایی جنسی را می‌توان در چارچوب «در بدن نهفتگی سلطه» قرار داد؛ جایی که بدن زنانه به‌عنوان ابزار سرمایه‌گذاری برای کسب جایگاه اجتماعی یا تأیید ارزش خود در روابط جنسیتی تلقی می‌شود. زنان با مدیریت بدن خود از طریق این عمل‌ها، سعی در دستیابی به سرمایه فرهنگی یا جنسی دارند که در نظم اجتماعی مردم‌محور تعریف شده است. از آنجاکه این سرمایه‌گذاری‌ها در قالب استانداردهای زیباشناختی مردم‌محور مشروعیت یافته‌اند، این رفتارها نه تنها نتیجه فشارهای بیرونی، بلکه ناشی از درونی‌سازی این معیارها در سطح ناخودآگاه اجتماعی نیز هستند. به بیان دیگر، زنان از طریق این

مداخلات پزشکی در بدن، نه تنها برای بهبود جایگاه اجتماعی و جنسی خود تلاش می‌کنند، بلکه در فرایند بازتولید ساختارهای سلطه نیز مشارکت دارند؛ چراکه این عمل‌ها به تثبیت و تقویت استانداردهای جنسیتی موجود کمک می‌کنند.

در نهایت، با توجه به یافته‌ها و هدف تحقیق، پیشنهاد می‌شود که به برگزاری کارگاه‌های آموزشی در راستای افزایش آگاهی جنسی زنان و مردان توجه بیشتری شود. به‌علاوه در صورت شکسته شدن تابوی صحبت از مسائل جنسی و بیشتر شناخته شدن سکس‌تراپ‌ها در ایران، بسیاری از متخصصین زنان به‌راحتی نمی‌توانند از طریق بازاریابی، زنان را به سمت عمل‌های زیبایی سوق دهند. این امر را می‌توان از مدارس و دانشگاه‌ها شروع کرد تا افراد از دوران جوانی و نوجوانی به آگاهی دست یابند.

تضاد منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

حمایت مالی

این مقاله از هیچ‌گونه حمایت مالی از سوی نهادها، سازمان‌ها یا منابع خاصی برخوردار نبوده است.

منابع

- ایناتلو، مینا (۱۳۹۵). جامعه‌شناسی سبک‌های مدیریت بدن جوانان تهرانی. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
- ایوبی، حجت‌الله (۱۴۰۰). به طعم فرهنگ. تهران: انتشارات ثالث.
- باران، استغلی. ج: و دیویس، دنیس. ک. (۲۰۱۷). نظریه‌های ارتباط جمعی: اصول، بحران‌ها و آینده (ترجمه: تکتم نماینده‌جورابچی). مشهد: انتشارات مرنديز.
- باقری‌زنجانی اصل منفرد، لیلا؛ فرش‌باف‌مانی صفت، فرناز؛ ابراهیمی، لقمان؛ و خادمی، علی. (۱۴۰۳). شناسایی عوامل امید به زندگی در زنان پس از طلاق: یک پژوهش کیفی. مدیریت ارتقای سلامت، ۳۱-۳۳، (۳)، ۳۱-۴۷.
- بورديو، پیر. (۱۴۰۰). سلطه‌ی مذکر (ترجمه: محسن ناصری‌راد). تهران: انتشارات آگه.
- پیراهری، نیر؛ و بیداران، صنم. (۱۳۹۶). عوامل اجتماعی مؤثر بر گرایش زنان به جراحی زیبایی. فصلنامه زن و جامعه، ۸(۳۲)، ۲۲۹-۲۴۶.
- جدیدیان، احمد علی؛ و به‌مرام، مریم. (۱۳۹۵). تأثیر آموزش رفتاری - شناختی بر طرح‌واره جنسی زنان متأهل شهر همدان. مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (مرکز توسعه آموزش‌های نوین ایران)، ۵(۲)، ۱۵-۳۷.
- حسینی، سیده‌هاجر؛ و افراسیابی، حسین (۱۴۰۲). بازارجویی در جراحی‌های زیبایی: تجربه زیسته زنان در کلینیک‌های زیبایی. فصلنامه علمی-پژوهشی رفاه اجتماعی، ۲۳(۹۱)، ۳۲۳-۲۸۱.
- دارندورف، رالف (۱۳۸۳). انسان اجتماعی (ترجمه: غلامرضا خدیوی). تهران: نشر آگه.
- رستگارخالد، امیر؛ و کاوه، مهدی (۱۳۹۲). زنان و پروژه زیبایی (مطالعه معانی ذهنی عمل جراحی زیبایی). زن در توسعه و سیاست، ۱۱(۴)، ۴۵۳-۴۷۸.
- شعاع، صدیقه؛ و نیازی، محسن (۱۳۹۵). فراتحلیلی بر ارتباط سرمایه فرهنگی و مدیریت بدن. فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، ۹(۱)، ۸۱-۶۱. doi: 10.22035/ijcr.2016.300
- صباحی‌گلکار، زینب؛ و افراسیابی، حسین (۱۴۰۳). روایت تصمیم به طلاق در بین مردان اقدام‌کننده به طلاق. پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی، ۱۳(۲)، ۱-۲۲.
- صدیق‌اورعی، غلامرضا؛ فرزانه، احمد؛ باقری، مهدیه؛ و محمدی، سیده شیوا (۱۳۹۸). مبانی جامعه‌شناسی. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- طالبی‌دلیر، معصومه (۱۴۰۲). فراتحلیل عوامل روانشناختی - اجتماعی مؤثر بر گرایش به جراحی زیبایی در ایران. فصلنامه فرهنگی - تربیتی زنان و خانواده، ۱۸(۶۳)، ۴۹-۸۲.

ظریف‌مرادیان، نسرين؛ و زنجانی‌زاده، هما (۱۳۹۵). مطالعه کیفی تصمیم‌گیری‌های زنان در رابطه با جراحی‌های زیبایی (با رویکرد نظریه مبنایی). بررسی مسائل اجتماعی ایران، ۱۷(۱)، ۱۷۹-۲۰۲. doi: 10.22059/ijsp.2016.60200

عنایت، حلیمه؛ عنبری روزبهانی، مهدخت (۱۳۹۶). بررسی علل روانی گرایش زنان به جراحی زیبایی (مطالعه موردی: زنان ۵۰-۱۵ سال شهر شیراز). نشریه دانشگاه علوم پزشکی البرز، ۱۷(۱)، ۳۴-۲۴.

فولادیان، مجید؛ برادران کاشانی، زهرا؛ و دیاری، مهدی (۱۳۹۹). تحلیل جامعه‌شناختی فرایندهای بروز رابطه فرازنشویی (مورد مطالعه: زنان و مردان متقاضی طلاق در شهر مشهد). مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۱۰(۱)، ۱-۳۷.

گیدنز، آنتونی (۱۴۰۰). جامعه‌شناسی (ترجمه: حسن چاوشیان). تهران: نشر نی.

محسنی، منوچهر (۱۳۸۸). جامعه‌شناسی پزشکی. تهران: انتشارات طهوری.

میرهاشمی، زهرا سادات. (۱۴۰۲). پیام‌شناسی اجرت المثل کار خانگی زن و نقش آن در سیاست‌گذاری و توسعه تحکیم خانواده و افزایش جمعیت. زن در توسعه و سیاست، ۲۲(۳)، ۸۴۲-۸۲۳.

نوروزی شادهی، حدیثه؛ ملکی پیربازاری، معصومه؛ و صالحی، سیروس (۱۳۹۸). نقش فضای مجازی در گسترش جراحی‌های زیبایی در زنان. روان‌شناسی فرهنگی، ۳(۲)، ۱۵۶-۱۷۰.

Alahveriani, K., Rajaie, H., Shakeri, Z., & Lohrasbi, A. (2010). Studying the relationship between sexual disorder and marriage satisfaction in those suffering from depression. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 1672-1675. doi: 10.1016/j.sbspro.2010.07.343

Alavi-Arjas, F., Nahidi, F., Simbar, M., Majd, H. A., & Rastegar, F. (2024). The role of sexual partner in women's seeking for labiaplasty: a systematic review and meta-analysis. *The Journal of Sexual Medicine*, 21(10), 844-852. doi: 10.1093/jsexmed/qdae091

Al-Jumah, M. M., Al-Wailiy, S. K., & Al-Badr, A. (2021). Satisfaction survey of women after cosmetic genital procedures: a cross-sectional study from Saudi Arabia. *Aesthetic Surgery Journal Open Forum*, 3 (1), 1-9. doi: 10.1093/asjof/ojaa048

Almadori, A., Palmieri, S., Coho, C., Evans, C., Elneil, S., & Albert, J. (2024). Reconstructive surgery for women with female genital mutilation: A scoping review. *BJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology*, 131(12), 1604-1619. doi: 10.1111/1471-0528.17886

Alrashed, H., Alsultan, N. H., AlQahtani, M. H., Bahakeem, R. F., Alharbi, D., Alabdullatif, N., ... & Hassan, A. M. (2023). Women's Knowledge, Attitudes, and Practice About Female Genital Cosmetic Surgery: A Cross-Sectional Study in Saudi Arabia. *Cureus*, 15(11), 1-14. doi: 10.7759/cureus.49201

- Ashkinazi, M., Wagner, S. A., Cunningham, K., & Mattson, R. E. (2024). Body image satisfaction and body-related partner commentary link to marital quality through sexual frequency and satisfaction: A path model. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 13(1), 31-49. doi: 10.1037/cfp0000216
- Atari, M., Barbaro, N., Sela, Y., Shackelford, T. K., & Chegeni, R. (2017). Consideration of cosmetic surgery as part of women's benefit-provisioning mate retention strategy. *Frontiers In Psychology*, 8(13), 89. doi: 10.3389/fpsyg.2017.01389
- Azimi, S., Andonova, Y., & Schewe, C. (2022). Closer together or further apart? Values of hero generations Y and Z during crisis. *Young Consumers*, 23(2), 179-196 .doi: 10.1108/YC-03-2021-1300
- Barbara, G., Facchin, F., Meschia, M., & Vercellini, P. (2015). "The first cut is the deepest": a psychological, sexological and gynecological perspective on female genital cosmetic surgery. *Acta Obstetricia Et Gynecologica Scandinavica*, 94(9), 915-920. doi: 10.1111/aogs.12660
- Barnard, E., Gillam, L., Grover, S., & Guillemin, M. (2023). Understanding adolescent girls' and young women's health-seeking for female genital cosmetic surgery: How can clinicians help their patients? *Journal of Paediatrics and Child Health*, 59(1), 95-99 . doi: 10.1111/jpc.16248
- Braun, V. (2010). Female genital cosmetic surgery: a critical review of current knowledge and contemporary debates. *Journal of Women's Health*, 19(7), 1393-1407 . doi: 10.1089/jwh.2009.1728
- Callaghan, G. M., Lopez, A., Wong, L., Northcross, J., & Anderson, K. R. (2011). Predicting consideration of cosmetic surgery in a college population: A continuum of body image disturbance and the importance of coping strategies. *Body Image*, 8(3), 267-274 . doi: 10.1016/j.bodyim.2011.04.002
- Chappell, A. G., Sasson, D. C., Soriano, A. J., Jordan, S. W., & Percec, I. (2021). Influence of self-perceived vulvar appearance on female sexual function. *Aesthetic Surgery Journal*, 41(7), 794-802 . doi: 10.1093/asj/sjab012
- Chibnall, K., McDonald, K., & Kirkman, M. (2020). Pathologising diversity: medical websites offering female genital cosmetic surgery in Australia. *Culture, Health & Sexuality*, 22(1), 64-80 . doi: 10.1080/13691058.2019.1574029
- Corbin, J., & Strauss, A. (2014). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Sage publications .
- Eftekhar, T., Hajibabaei, M., Veisi, F., Ghanbari, Z., & Montazeri, A. (2021). Body image, sexual function, and sexual satisfaction among couples before and after gynecologic cosmetic surgery. *Journal of Family & Reproductive Health*, 15(4), 252 . doi: 10.18502/jfrh.v15i4.7892

- Fernando, A. N., Mehta, Y., Hamori, C., Oates, J., & Sharp, G. (2024). Patient perspectives on intimate relationship outcomes after labiaplasty: a preliminary qualitative analysis. *Aesthetic Surgery Journal*, 44(6), 641-646. doi: 10.7759/cureus.65626
- Fischer, N., & Træen, B. (2022). A seemingly paradoxical relationship between masturbation frequency and sexual satisfaction. *Archives of Sexual Behavior*, 51(6), 3151-3167 . doi: 10.1007/s10508-022-02305-8
- Garcia, B., Scheib, S., Hallner, B., Thompson, N., Schiavo, J., & Peacock, L. (2020). Cosmetic gynecology—a systematic review and call for standardized outcome measures. *International Urogynecology Journal*, 31, 1979-1995. doi: 10.1007/s00192-020-04294-5
- Goodman, M. P. (2009). Female cosmetic genital surgery. *Obstetrics & Gynecology*, 113(1), 154-159 . doi: 10.1097/AOG.0b013e318190c0ea
- Goodman, M. P., Placik, O. J., Matlock, D. L., Simopoulos, A. F., Dalton, T. A., Veale, D., & Hardwick-Smith, S. (2016). Evaluation of body image and sexual satisfaction in women undergoing female genital plastic/cosmetic surgery. *Aesthetic Surgery Journal*, 36(9), 1048-1057 . doi: 10.1093/asj/sjw061
- Gourlay, K. (2024). Talking with Friends About Sex, and Why We Don't. *Sexuality & Culture*, 28(1), 293-313. doi: 10.1007/s12119-023-10116-9
- Griffiths, A., Watermeyer, S., Sidhu, K., Amso, N. N., & Nix, B. (2006). Female genital tract morbidity and sexual function following vaginal delivery or lower segment caesarean section. *Journal Of Obstetrics and Gynaecology*, 26(7), 645-649 .doi: 10.1080/01443610600903701
- Hassannezhad, K., Asadzadeh, F., Iranpour, S., Rabiepoor, S., & Akhavan Akbari, P. (2024). The comparison of sexual function in types I and II of female genital mutilation. *BMC Women's Health*, 24(1), 31 . doi: 10.1186/s12905-023-02860-9
- Holliday, R., Jones, M., & Bell, D. (2019). The work of cosmetic surgery tourism II: Health workers and patients. In *Beautyscapes* (pp. 108-126). Manchester University Press . doi: 10.7765/9781526134264.00010
- Hosseini, S. H., & Afrasiabi, H. (2024). Market-Seeking in Cosmetic Surgery: Women's Lived Experiences in Beauty Clinics. *Social Welfare Quarterly* 23(91), 279-321 . doi: 10.32598/refahj.23.91.212.5
- Hunter, J. G. (2016). Labia minora, labia majora, and clitoral hood alteration: experience-based recommendations. *Aesthetic Surgery Journal*, 36(1), 71-79 . doi: 10.1093/asj/sjv092
- Hustad, I. B., Malmqvist, K., Ivanova, E., Rück, C., & Enander, J. (2022). Does size matter? Genital self-image, genital size, pornography use and openness toward cosmetic genital surgery in 3503 Swedish men and women. *The Journal of Sexual Medicine*, 19(9), 1378-1386. doi: 10.1016/j.jsxm.2022.06.006

Iglesia, C. B. (2012). Cosmetic gynecology and the elusive quest for the “perfect” vagina. *Obstetrics & Gynecology*, 119(6), 1083-1084. doi: 10.1097/AOG.0b013e31825833f5

ISAPS. (2020). *Global Survey 2019: Full Report and Press Releases*. Retrieved 2024/8/3 from <https://www.isaps.org/es/discover/about-isaps/global-statistics/reports-and-press-releases/global-survey-2019-full-report-and-press-releases-english/>

Jordal, M., Griffin, G., & Sigurjonsson, H. (2019). ‘I want what every other woman has’: reasons for wanting clitoral reconstructive surgery after female genital cutting—a qualitative study from Sweden. *Culture, Health & Sexuality*, 21(6), 701-716 .doi: 10.1080/13691058.2018.1510980

Koops, T. U., Wilkinson, C., Perry, G., Wilkinson, S., & Silverio, S. A. (2021). Making the cut: mass media and the growing desire for genital cosmetic surgery by young women and girls. *Shame 4.0: Investigating an Emotion in Digital Worlds and the Fourth Industrial Revolution*, 193-212 . doi: 10.1007/978-3-030-59527-2_11

Mowat, H., McDonald, K., Dobson, A. S., Fisher, J., & Kirkman, M. (2015). The contribution of online content to the promotion and normalisation of female genital cosmetic surgery: a systematic review of the literature. *BMC Women's Health*, 15, 1-10. doi: 10.1186/s12905-015-0271-5

Nerini, A., Matera, C., & Stefanile, C. (2014). Psychosocial predictors in consideration of cosmetic surgery among women. *Aesthetic Plastic Surgery*, 38, 461-466 .doi: 10.1007/s00266-014-0294-6

Nezhad, F. T., Jalali, R., Karimi, F., & Menati, L. (2023). Exploration of Women’s Experiences of Sexual Function after Female Genital Cosmetic Surgery: A Phenomenological Descriptive Study. *Current Women's Health Reviews*, 19(1), 77-82 .doi: 10.2174/1573404818666220304103646

Pascoal, P. M., Narciso, I. d. S. B., & Pereira, N. M. (2014). What is sexual satisfaction? Thematic analysis of lay people's definitions. *Journal of Sex Research*, 51(1), 22-30 . doi: 10.1080/00224499.2013.815149

Pashaei, T., Ponnet, K., Moeni, M., Khazaei-pool, M., & Majlessi, F. (2016). Daughters at risk of female genital mutilation: Examining the determinants of mothers’ intentions to allow their daughters to undergo female genital mutilation. *PLoS One*, 11(3), 1-12. doi: 10.1371/journal.pone.0151630

Pujols, Y., Meston, C. M., & Seal, B. N. (2010). The association between sexual satisfaction and body image in women. *The Journal of Sexual Medicine*, 7(2), 905-916 .doi: 10.1111/j.1743-6109.2009.01604.x

- Rahmani, A., Alahgholi, L., & Khuee, E. M. (2009). P511 How does sexual satisfaction relate to marital satisfaction among Iranians? *International Journal of Gynecology and Obstetrics*(107), S558-S559. doi: 10.1016/S0020-7292(09)62001-4
- Sabbar, S., & Habib Zadeh Khiyaban, S. (2021). AI-Driven credit risk assessment in Iranian banking. *Socio-Spatial Studies*, 5(2), 1-13. doi:10.22034/soc.2022.230201
- Safari, K., Piro, T. J., Saeed, A. A., & Hassan, W. (2022). Women's experience and perspectives toward genital cosmetic surgery: A qualitative study. PREPRINT (Version 1) available at *Research Square*. doi: 10.21203/rs.3.rs-1437100/v1
- Salehi, K., Habib Zadeh Khiyaban, S., & Sabbar, S. (2026). Artificial Intelligence and Crime Detection: A Critical Review. *Cyberspace Studies*. 10(1), 1-17. doi: 10.22059/jcss.2025.402206.1179
- Sasanfar, T., Maasoumi, R., Ataei, M., Haghani, S., & Nekoolaltak, M. (2024). Comparative Investigation of Genital Self-image and Sexual Function in Women with and Without a History of Female Genital Cosmetic Procedures: A Cross-sectional Study. *International Journal of Community Based Nursing and Midwifery*, 12(2), 121-134 . doi: 10.30476/IJCBNM.2024.101051.2399
- Sharp, G., Tiggemann, M., & Mattiske, J. (2016). Factors that influence the decision to undergo labiaplasty: media, relationships, and psychological well-being. *Aesthetic Surgery Journal*, 36(4), 469-478 . doi: 10.1093/asj/sjv270
- Sharp, G., Tiggemann, M., & Mattiske, J. (2017). A retrospective study of the psychological outcomes of labiaplasty. *Aesthetic Surgery Journal*, 37(3), 324-331 . doi: 10.1093/asj/sjw190
- Shaw, D., Allen, L., Chan, C., Kives, S., Popadiuk, C., Robertson, D., & Shapiro, J. (2022). Guideline No. 423: Female genital cosmetic surgery and procedures. *Journal of Obstetrics and Gynaecology Canada*, 4(2), 204-2014. doi: 10.1016/j.jogc.2021.11.001
- Statistics, C. S. N. D. B. (2018). Cosmetic surgery national data bank statistics. *Aesthet Surg J*, 38(03), 1-24.
- Sun, Q. (2018). Materialism, self-objectification, and capitalization of sexual attractiveness increase young Chinese women's willingness to consider cosmetic surgery. *Frontiers in Psychology*, 9, 2002 . doi: 10.3389/fpsyg.2018.02002
- Turner, B. S. (2009). The sociology of the body. *Social Theory*, 513.
- Van den Brink, F., Vollmann, M., Smeets, M. A., Hessen, D. J., & Woertman, L. (2018). Relationships between body image, sexual satisfaction, and relationship quality in romantic couples. *Journal of Family Psychology*, 32(4), 466-474 .

- Vieira-Baptista, P., Almeida, G., Bogliatto, F., Bohl, T. G., Burger, M., Cohen-Sacher, B., Gibbon, K., Goldstein, A., Heller, D., & Likes, W. (2018). International society for the study of vulvovaginal disease recommendations regarding female cosmetic genital surgery. *Journal of Lower Genital Tract Disease, 22*(4), 415-434. doi: 10.1097/LGT.0000000000000412
- Vijayan, R., Singh, P., Ahmed, F., & Mosahebi, A. (2019). Marketing, Propaganda, and the Plastic Surgeon. *Aesthetic Surgery Journal, 39*(9), NP396-NP397. doi: 10.1093/asj/sjz162
- W. H. O. (2010). *Measuring sexual health: Conceptual and practical considerations and related indicators*.
- Walker, C. E., Krumhuber, E. G., Dayan, S., & Furnham, A. (2021). Effects of social media use on desire for cosmetic surgery among young women. *Current Psychology, 40*, 3355-3364. doi: 10.1007/s12144-019-00282-1
- Wu, Y., Alleva, J. M., & Mulkens, S. (2020). Factor analysis and psychometric properties of the Chinese translation of the acceptance of cosmetic surgery scale. *Body Image, 33*, 244-256. doi: 10.1016/j.bodyim.2020.03.009
- Wu, Y., Mulkens, S., Atkinson, M. J., & Alleva, J. M. (2024). A Brief Online Cognitive Dissonance-Based Intervention to Reduce Consideration of Cosmetic Surgery and Improve Body Image Among Chinese Women. *Psychology of Women Quarterly, 48*(1), 80-92. doi: 10.1177/03616843231183946
- Yükseköl, Ö. D., Yılmaz, A. N., & İrtegin, S. (2020). A Literature review on genital self image in women and affecting factors. *International Journal of Health Services Research and Policy, 5*(3), 344-355. doi: 10.33457/ijhsrp.810985
- Zenoozian, S., Bayat, F., Soltani, A., Mirloo, M. M., & Kharaghani, R. (2024). The prevalence of sexual problems in the divorced population and the prevalence of separation in populations with sexual problems: a meta-analysis. *International Journal of Impotence Research, 1*-9. doi: 10.1038/s41443-024-00918-2
- Ziaee, T., Jannati, Y., Mobasheri, E., Taghavi, T., Abdollahi, H., Modanloo, M., & Behnampour, N. (2014). The relationship between marital and sexual satisfaction among married women employees at Golestan University of Medical Sciences, Iran. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences, 8*(2), 44-51. PMID: PMC4105603 PMID: 25053956